

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati: do 30 peti 4 2 D, do 100 vrst 1 D 50 p, večji inzerati peti vsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D

Upravištvu: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvu: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poština plačana v gotovini.

„Navigare necesse est“

K ustanovitvi medstrankarskega kluba za Jadran.)

Intelektualni agilnega generalnega tajnika „Jadranske Straže“ g. Alfreviča se imamo zahvaljevati, da se v Beogradu pripravljajo ustanovitev posebnega medstrankarskega parlamentarnega kluba za vprašanja Jadrana.

Prav za prav se moramo čuditi, da se je ideja tako pozno pokrenila in da smo živeli celih pet, šest let v svobodni državi, ne da bi se bili spomnili na življenjsko našo točko, na Jadransko morje, ki naj postane vendar hrbenica Jugoslavije.

V nekako opravičilo nam lahko služijo dejstva, da se je srbski del države v prejšnjih desetletjih orijentalno pretežno na Južno Srbijo in na Solun in da je kvečjemu kazal zanimanje za Črno goro in južno Dalmacijo, kjer žive kompaktno pravoslavni Srbi. O Jadranski železnici so govorili Srbi vedno v nekaki sporedni zvezi! Srbi niso mislili na pravo Jadransko progno, na zvezo državnega zaledja z morjem kot takim, marveč so s progo hoteli favorizirati srbske pokrajine in južno Bosno, da jih združijo z morjem. V prvi vrsti jim je šlo za to, da zgradijo nekako srbsko luko za srbsko zaledje in srbske pokrajine stare Srbije.

Konstatirati moramo, da so se v tem oziru v zadnjih letih izvršile precejšnje izpremembe. Misel in načrt jadranske železnice ni več ozkosrčno plemensko in srbsko orijentalen. Srbi uvidevajo važnost celega Jadrana. Zveza z Jadranom jim ne pomeni več srbskega pristanišča na jugu Dalmacije, marveč splošno zvezo države z morjem, splošno skrb za naše veliko morje, za Jadran.

Ta izprememba v tolačenju jadranske proge se zrcali in je razvidna tudi iz splošnega zanimanja, ki se javlja med Srbi za Jadransko morje kot tako. Lahko rečemo, da Srbi niso poznali našega morja do ustanovitve naše države. Poleti so posejali francoska letovišča in Svico, danes pa so kar navdušeni za prirodne krasote jadranske obale in otokov. Po jadranskih kopališčih mrgoli srbskih letoviščarjev. In sicer posejajo ti letoviščarji ravno severna dalmatinska letovišča in pristanišča.

Ne varamo se, ako trdimo, da se tudi v zunanje-političnem oziru pojavlja mnogo trdnosti in odločnosti obramba naših jadranskih interesov proti Italiji, kakor prva leta obstoja naše države, ko je beogradska diplomacija gledala na Jadran kot na sporedno zunanje-politično točko.

Važnost Jadrana za bodočnost države pa vseno se ni prišla do primerne političnega programa. To je največ škodljiva nevarna, brezplodna in trmoglavna opozicijska politika, ki je bila prva politika, da propagira med Srbi in deloma med Slovenci idejo jadranske orijentalne naše države.

Tudi naši takozvani prečanski gospodarski krogi niso izpolnili svoje dolžnosti. Če že ne moremo govoriti o tem, da se koncentrirajo gospodarstvo države na jadransko obal, bi bili morali vsakega zagovarjati, da se gospodarsko težnja države prenese z vzhoda proti zapadu, v Bosno, Hrvatsko in Dalmacijo, prei na se v Slovenijo.

„Navigare necesse est!“ To veliko geslo, ki velja za Zdravstveno državo, za Anelijo, ki se je zapisala Nemčija pred vojno na svoji prapor, velja še v posebni meri za Jugoslavijo, ki ima najkrajše obrežje ob Sredozemskem morju. Odveč je, da na tem mestu znova razvričimo vse probleme in vse možnosti razvoja, ki čakajo našo državo in naš narod s pomočjo Jadranskega morja. Te morske pokrajine so okno jugoslovenske države v veliki svet.

Ustanovitev posebnega medstrankarskega parlamentarnega kluba za Jadran je torej razveseljujoče dejstvo. Priča nam da se začnejo vse ravnokar navedeno zanimanje za Jadran poglabljati in da se hoče tem vprašanjem podati kar največji izraz s posebnim parlamentarnim odsekom, ki bo stalno vodil brigo in čuval nad temi vprašanji, da se primerno in hitro rešujejo in korist in procih cele države.

Državni moment je prvi! Lokalni postanski! Za lokalne interese imamo razna prometna društva in druge ustanove gospodarskega, turističnega in dobrodelnega značaja. Ti so predvsem za državne interese, ki so združeni z Jadranom, z jadransko gospodarsko in politično orijentalnostjo. Vprašanje obrambe in zaštite dalmatinske obale se mora posvetiti kar največja pažnja od vsega začetka, da nas v bodoče ne izneadi sovražnikov napad.

Poročilo anketnega odbora o mandatih HRSS

Originalni zapisnik s seje HRSS glede vstopa v seljaško internacionalno izginil. — Radičević žele čimprejšnjo verifikacijo anketiranih mandatov.

— Beograd, 19. maja. (Izv.) Današnja „Politika“ objavlja v celoti na podlagi informacij iz Zagreba poročilo anketnega odbora glede preiskave o spornih radičevskih mandatih. Obsejni prvi del navaja uvodoma sklepe narodne skupščine glede verifikacije mandatov HRSS in osobito sklep, da posoben palamentarni odbor preišče zadevo 24 radičevskih mandatov. Poročilo dalje omenja, da je imel anketni odbor nalogo zbrati zadostni material in konstatirati, v koliko je bil izveden sklep HRSS za vstop v seljaško internacionalno in v koliko so anketirani poslanci sodelovali pri tem sklepu, oziroma pri njega izvedbi. Poročilo omenja dalje, kako se je na sestanku HRSS dne 3. avgusta 1924 sklepalo o vstopu oziroma kako je bilo sprejeto poročilo Stepana Radiča glede vstopa v seljaško internacionalno. Poročilo med drugim omenja:

Anketni odbor ni mogel glede tega sklepa dobiti vpogleda v originalni zapisnik. Ni mogel sploh dobiti dotičnega zapisnika. Ker se ni moglo poim zapisnika ugotoviti, kako je stvar v resnici bila, je moral odbor poseči po drugih dokazih in to z vpogledom v preiskovalni material proti Stepanu Radiču in njegovim. Sporazumno s preiskovalnim sodnikom je odbor pregledal sodne spise.

Poročilo dalje navaja zapisnike o zaslišanju nekaterih članov vodstva HRSS in strankinih poslancev. Anketni odbor je na seji 12. maja t. l. premohtival vse zbrane podatke in jih ocenil, prihajajoč do zaključka, da je predloženi material zadosten za

indikacije in dokaze, da lahko narodna skupščina dobi na podlagi podatkov pravilno sodbo, v kakšnih prilikah so se nahajali pod anketno stavljeni poslanci HRSS, kakšno je bilo njih razmerje napram sklepu z dne 3. avgusta 1924, odnosno njih aktivno sodelovanje pri seji omenjenega dne. Poročilo obenem omenja, kako so člani odbora posamno ali v skupinah za časa svojega delovanja v Zagrebu imeli možnost, da v gojenjem vprašanju dobe gotova pojasnila po raznih hrvatskih kraljih.

Poročilo naglašja, da ti člani niti posamno, niti v skupinah niso mogli ugotoviti niti enega konkretnega slučaja za kakoga poslanca, da bi bil po sklepu vstopa v seljaško internacionalno konkretno deloval za uresničje komunističnega programa. Edna akcija je obstajal v prisostvovanju na seji.

Današnja „Politika“ objavlja tudi informacijo o razpoloženju v opozicijskem bloku. Značilno je, pravi „Politika“, da prevladuje med voditelji bloka mnenje o tem, da radikalni ne žele iskrenega sporazuma, marveč nastopajo kakor pri Markovem protokolu. To je jasno tudi iz tega, da pošiljajo radikalni za sporazum v osrednje gotove osebnosti. „Politika“ pripominja tudi, da pride do znatnega razkola pri radičevih v slučaju sporazuma med radikalni in HSS. Sporazum z radikali želi je gotov del radičevcev.

V radičevskih krogih je zavladala velika nestrpnost, ker vlada ne pospešuje verifikacije anketiranih radičevskih mandatov. Ministrski predsednik Nikola Pašić oprežno in prevdarno smotri postopanje radičevcev.

Nova carinska tarifa stopi v veljavo

Intervencija industrijcev pri finančnem ministru.

— Beograd, 19. maja. (Izv. Ob 12.) Vse industrijske korporacije so zadnji čas uvedle akcijo za izboljšanje položaja, v katerem se nahaja naša industrija vsled pritiska zunanje konkurence, kateri prihajajo v dobro dosežani carinski tarifi. Zaradi težkih davčnih bremen in spričo dejstva, da se ni uvedena nova carinska tarifa, so bila nekatera industrijska podjetja primorana znatno reducirati svoj obrat odnosno so nekatera sklenila, da povsem ustavijo obrat. V zmislu sklepov in resolucij raznih industrijskih korporacij se je sestavila posebna deputacija industrijcev iz vseh važnejših industrijskih krajev pod vodstvom predsednika Centrale industrijskih korporacij beogradskega industrijca Bajlonija. V tej deputaciji, ki ima nalogo pri merodajnih ministrstvih izposlovati izboljšanje položaja industrije, je zelo številno zastopana industrija iz Slovenije. V deputaciji se nahajajo: dr. Golia, tajnik Zveze industrijcev, I. Širca, tajnik strojnih tovarn in livarn v Ljubljani, Aca Pavlovič,

industrijec iz Maribora Jos. Gorčkar, zastopnik tovarne kož v Šoštanju, Avgust Westen, tovarnar iz Celja, dr. Obersnel, za Kranjsko industrijsko družbo na Jesenicah, Hinko Pogačnik, tovarnar iz Ruš pri Mariboru in drugi.

Deputacija industrijcev pod vodstvom g. Bajlonija je danes dopoldne posetila finančnega ministra dr. Stojadinovića ter mu predložila spomenico, v kateri zahteva, da se v najkrajšem času uvede nova carinska tarifa. Po sprejemu deputacije je finančni minister izjavil našemu dopisniku, da je deputaciji odgovoril v tem smislu: Pooblaščen sem od ministrskega sveta v zvezi s proračunskimi dvajajstini, sprejetimi od narodne skupščine, objaviti novo carinsko tarifo. Obstoje že nekatere sporne točke, ki jih ima urediti in rešiti finančno ministertvo sporazumno z ministrom poljedelstva in ministrom trgovine.

Carinska tarifa stopi po izjavi finančnega ministra v kratkem v veljavo.

Narodna skupščina

Delovanje parlamentarnih odborov. — Državni proračun.

— Beograd, 19. maja. (Izv.) Danes je nadaljevala sekcija zakonodajnega odbora podrobno razpravo o zakonu glede organizacije sodišč. Odbor je končal razpravo do IV. poglavja.

Dopolndne je zboroval tudi parlamentarni odbor o poljedelskih kreditih. Zakon v odboru dobiva definitivno redakcijo.

Danes sta podala obduro pojasnila finančni in trgovinski minister. Finančni minister je odklonil predlog, da bi se naj vetavilo v kompetenco tega zakona tudi državno imetje Belje. Po izjavi finančnega ministra stavi vlada prvi dve leti v državni proračun po 50 milijonov Din in druga leta primarne kredite tako, da se v 10 letih doseže v zakonu določeni kapital.

Finančni minister odločno odklanja interpretacijo, ki jo je priobčilo nekatero opozicijsko časopisje glede njegovega govora v državnem proračunu, ki ga je

imel v nedeljo v parlamentarnem odboru za poljedelske kredite. Listi so namreč objavili vest, da je finančni minister omenjal, da mu bo mogoče predložiti državni proračun za 1926—1927 meseca oktobra in da bo za leto 1925—1926 izhajal z dvajajstini. Finančni minister sedaj naglašja, da je državni proračun za 1925—1926 v ministertvu že izdelan in da se v kratkem predloži narodni skupščini. Če bo ta proračun sprejet, je drugo vprašanje. To je odvisno od narodne skuščine, je zaključil svojo izjavo finančni minister našemu dopisniku.

RAZVRSTITEV UČITELJSTVA NA LJUBLJANSKEM UČITELJSKU.

— Beograd, 19. maja. (Izv.) Prosvetni minister je odredil razvrstitev glavnih učiteljev in učiteljic na ljubljanskem državnem učiteljskem in sicer: v 4. skupino I. kat.: Anton Funtek, Josip Pavčič, Viktor Jaklič, Josip Bačič, Josip Verbič, Anton Lenarčič in Gabrijela Cidrihova. V 5. skupino I. kat.: Minka Skabernetova in Lea Grasseljeva.

IZID VOLITEV V ALBANSKO SKUPŠČINO.

— Beograd, 19. maja. (Izv.) Po poročilih iz Tirane so volitve v narodno skupščino končane. Italijansko-klerikalna struja v Albaniji je doživela popoln poraz. Pri volitvah je dobila vlada silnato večino. Opozicija je propadla.

Prihod poljskih pravnikov v Ljubljano

V četrtek 21. t. m. prispe v Ljubljano ob 16.41 popoldne ekskurzija poljskih pravnikov-profesorjev, sodnikov, odvetnikov in drugih pravnikov. V petek 22. t. m. od 11. dopoldne so v zbornični dvorani ljubljanske univerze tri zanimiva predavanja.

I. dr. Sigmund Przybichowski, univ. prof. v Varšavi in sodnik stalnega mednarodnega sodišča v Haagu o temi: „Poljska ustava“.

II. dr. VI. Mogilnicki, predsednik najvišjega sodišča in univ. prof. v Varšavi o temi: „Kodifikacija poljskega prava“.

III. dr. Tadeus Hilariovicz, pravni svetnik generalne direkcije narodnega zdravja in univ. prof. v Varšavi o temi: „Ureditve poljske administracije“.

Predavanja se vrše v srbohrvatskem jeziku. Vsako traja 20 minut. Vstop prost.

Pričakujemo, da Ljubljana gostoljubno sprejme drage nam goste slovenskega severa in da se naši pravniki v velikem številu udeležijo teh zanimivih predavanj na univerzi.

KONGRES ORJUNE V BEOGRADU.

— Beograd, 19. maja. (Izv.) Ker so beogradske in nekateri drugi pokrajinski listi priobčili neki sklep generalne direkcije državnih železnic glede železniškovoznih olajšav (50%) za kongres Orjune v Beogradu, se je danes Vaš dopisnik za pojasnila obrnil na najmerodajnejše mesto v prometnem ministertvu.

V prometnem ministertvu so našemu dopisniku striktno izjavili, da je udeležnikom kongresa Orjune v Beogradu dovoljen 75% popust železniške vožnje za tja in nazaj.

KONKORDAT Z VATIKANOM

— Rim, 19. maja. (Izv.) V kratkem se prični pri sv. Stolici preliminarna pogajanja med Jugoslavijo in Vatikanom za sklenitev definitivnega konkordata na temelju konkordata, ki je bil sklenjen leta 1913. med Srbijo in Vatikanom. Te dni prispe v Rim jugoslovenska delegacija.

— Beograd, 19. maja. (Izv.) Jutri dopolnje v Rim naša delegacija, obstoječa iz bivšega ministra vrh in nar. posl. dr. Vojslava Janjčiča, dr. svet. dr. Alaupovića in dr. Lazovića, načelnika v ministertvu vrh. Delegacija prične pogajanja z Vatikanom glede konkordata.

POLITIČNE SMERNICE SOVJETSKE RUSIJE.

— Moskva, 18. maja. Tretji kongres Unije sovjetskih republik je soglasno na predlog Kalinina sprejel resolucijo, ki popolnoma odobrava notranjo in zunanjo politiko sovjetrov. Kongres je podal sovjetski vladi glavne smernice bodoče politike, ki kulminirajo v teh točkah: 1. pospeševanje mirovne propagande, 2. pospeševanje razvoja mednarodnogospodarskih odnošajev in 3. trajna skrb za obrambo meja sovjetske unije.

Resolucija dalje kratko ugotavlja dosežane uspehe politike sovjetske vlade, zahteva obenem postavitev budgetnega ravnovesja ter naglašja najvažnejše socialno gospodarske probleme, tako: 1. obnovitev industrije v smislu modernih načel in moderne tehnike, 2. intenzivno pospeševanje poljedelstva in povišanje poljedelskih kreditov rusnemu kmetu.

MONARHISTIČNA PROPAGANDA NA POLJSKEM.

Varšava, 18. maja. s. Davi so bili v mestu v veliki množini razširjeni letaki, ki pozivajo k strogojavljavi letaki in k proglašitvi monarhije pod princem Sikstom Parm-skim. Policija je izvršila več hišnih preiskav ter aretirala mnogo oseb.

RAZPUST BOLGARSKA AKADEMSKE ORGANIZACIJE V GRADCU.

Gradec, 18. maja. s. Stajerska deželna vlada je razpustila akademsko-znanstveno zvezo bolgarskih dijakov v Gradcu, ker je prekoračila svoj delokrog.

PROTESTANTSKA CERKEV V MADŽARSKI SLUŽBI.

Budimpešta, 18. maja. s. Reformirana cerkev je sklenila obrniti se na Svico, Holandsko in na Zvezo narodov s prošnjo, naj upliva na nasledstvene države, da bi te upoštevale pravice manjšin na ozemljih, ki jih je morala odstopiti Madžarska.

NAPAD NA ANGLEŠKEGA KONZULA V PALESTINI.

London, 1. maja. s. Po vesti iz Jeruzalema je bil bejrutski angleški konzul v bližini mesta od neznanih storilcev napaden. Atentatorji so oddali več strelcev na avtomobil, v katerem se je nahajal angleški konzul, vendar pa so pogrešili svoj cilj.

TEŽAVEN POLOŽAJ FRANCOZOV V MAROKU.

Pariz, 1. maja. s. Dočim so še včeraj prihajale vesti o zmagah v Maroku, so danes dospela zelo resna poročila. Iz Rabata poročajo, da so Rifjci v okolici Takke zbrali velika ojačenja. Baje so pri Amaranu vrtili v francoske postojanke.

NEMIRI NA PORTUGALSKEM

Lizbona, 1. maja. s. Nekateri člani „edec legije“ so kot represalijo za deportacije, ki so se izvršile v zadnjem času, poskušali umoriti policijskega poveljnika. Napadali so oddali nanj več revolverjskih strelcev, ter so nato pobegnili. Poveljnik je nevarno ranjen. Obsešno stetje v Lizboni in okolici je podaljšano do 31. maja.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza.

Lesni trg.

Bukove parjene deske 27—100 mm oc. 2—4 m dolž., od 15 cm šir. napr. I. in II. vr. fr. Podborde, 2 vag., denar 1130, blago 1130, zaklj. 1130; madriers (smerzole) 4.50, 5, 5.50 in 6 m, pol. 8-16 pol. 9-18 fr. Podbrdo, 2 vag., denar 600, blago 600 zaključek 600; remeljni in polremeljni 30-60, 35-70, 50-50, 60-80, 80-80, I. in II. vr. fr. meja, 5 vagonov, denar 650, blago 650, zaključek 650; črešvo suho fr. nakl. postaja za 100 kg blago 56.

Zitni trg.

Pšenica Rosafé 80 kg rinfusa prompt. par. Ljubljana dne 450, bl. 490. Pšenica avstralska rinfusa prompt. par.: Ljubljana denar — bl. 485. Pšenica Hard Winter št. 2, prompt. par. Ljubljana den. 465, bl. 500. Otrobi pšenični drob. — 190. Koruza dob. maj-junij par. Postojna nevc. — 660. Rž. Kanada Western 2 dob. junij fr. Ljubljana: — 460. Ječmen 57.59 kg fr. makedonska postaja — 300. Ječmen pivovarski fr. vagon Ljubljana — 390. Krompir bell fr. dolenska postaja — 125. Krompir rume-ni fr. štaj. postaja — 125. Krompir rdečkast štaj. post. — 135. Bučne peške zdr. suhe rešetane juta vreče eg. 50 kg fr. Postojna trzitt. — 875. Črešvo suho fr. nakl. postaja za 100 kg — 56.

2½% drž. renta denar 185; 7% invest. posojilo iz leta 1921 denar 62, blago 66; Celjska posojilnica denar 200, blago 200, zaključek 200; Ljubljanska kreditna banka denar 225, blago 260; Merkantilna banka denar 110, blago 122; Prva hrvatska šteditelnic denar 806, blago 818; Slavenska banka denar 68, blago 70; Kreditni zavod denar 190, blago 200; Strojne tovarne in livarne blago 132; Trboveljska premogokopna družba denar 384, blago 390; Zdržbene papirnice denar 110, blago 118; Stabvena družba dd. Ljubljana denar 265, blago 280; 4½% kom. zad. dež. bke. denar 20; 4½% zast. 1. kr. dež. bke. denar 20.

Zagrebska borza.

Dne 19. maja. — Sprejeto ob 13.

Devize: Curih 118.9—119.0, Praga 181.675—184.075, Newyork 61.11—61.90, Pariz —, 321, London 297.625—300.625, Trst 248.80—251.80, Berlin 14.60—14.75, Dunaj 0.0863—0.0875. — Valute: dolar 60.35—61.15.

Zagrebskih efektov danes ni mo pr-jeli.

Inozemske borze.

— Curih, 19. maja. Borza: Beograd 8.46, Pariz 26.75, London 25.10, Newyork 517, Milan 20.975, Praga 15.30, Dunaj 0.00728.

— Trst, 19. maja. Borza: Beograd 40.05—40.125, Pariz 127.75—127.80, London 119.80—119.90, Curih 475—477, Dunaj 0.0345—0.0350, Newyork 24.63—24.70, Praga 73—73.50.

Sodišče

— Bvši gledališki igralne slepar. Ludovik Kerže, rodom iz Sodražice, je bil nekod gledališki igralec, je danes brez službe, brez sredstev in brez stanovanja. Ukvarja se s posredovanjem pri prodaji glasovirjev in pianinov proti proviziji. Pri tem je obtoženi zakrivil že par goljufij, katerih ena ga je spravila 15. aprila t. l. v zapor, ker je izvalil konzervatoristu Pavlu Rancigajev v Ljubljani 4000 Din vreden glasovir, ga za to ceno tudi prodal kot svojo last nekemu Fr. Lašiču, denar pa zase obdržal in ga zapravil. Usodni glasovir je bil na posodo pri vrtnarjevi soprog Leonoldini Ferantovi, k kateri je prišel obtoženi Kerže, češ da je glasovir od Rancigaja kupil. Lastnik je zvedel za sleparijo šele dva meseca pozneje, ko je Kerže že ves denar zapravil. Nadalje je obtoženi, da je ostal v hotelu Južni kolodvor prenočišče dožlan. Kerže je bil obsojen na šest tednov težke ječe. V kazen se mu šteje preiskovalni zapor od 15. aprila t. l.

Dr. Ivan Žolger

V soboto, dne 16. t. m. je umrl po dolgem bolehanju v sanatoriju Lasmetiške pri Gradcu dr. Ivan Žolger, vseučiliški profesor v Ljubljani. Kot sin kmetijskih staršev iz Devine pri Slovenski Bistrici je absolvirал s odlično gimnazijo v Mariboru (1888) ter pravne študije na graški in pariški univerzi. 1895. je promoviral s sušnapisom imperatoris za doktorja prava. 1894. l. je vstopil v politično državno službo. Služboval je v Gradcu in v Ptuj. Izredno sposobnega uradnika so poklicali v ministrstvo za uk in bogoslovje na Dunaj. Kot uradni izredni sposobnosti in nenačrtno znanstveno izobrazbo je poklical dr. Žolger brzo napredoval postal je že 1911. leta dvorni svetnik in sekcijski načelnik v ministrskem predsedstvu, obenem pa se je habilitiral (1900) na dunajski univerzi za upravnopravno pravo. Ko so na Dunaju videli, da je treba v temeljnih spremembah politiko našim slovenskim narodom, ako se hoče Avstrija rešiti, je bil Žolger imenovan 30. avgusta 1917 za ministra brez portfelja. Bil je prvi in zadnji slovenski minister pod Avstrijo. Demisijonalen je 6. maja 1918.

Dr. Ivan Žolger je bil vse življenje od točen in zavezan Slovenec. Svojeja miselnosti ni nikdar skril. Zato so ga tudi Nemci cenili kot značajnega moža. Dasi je prebival na Dunaju s svojo rodino, je vzgajal svojo dečo v strogo slovenskem duhu. Svojeja sina je poslal študirat v Maribor, kjer bo letos maturiral. Po prevratu se je preselil v svojo rodino v Maribor, sam pa se je postavil pokrajinski vladni za Slovenijo v Ljubljani na razpolago. Narodna vlada ga je imenovala 10. nov. 1918 za predsednika upravnih komisij, 20. dec. 1918 pa za voditelja pisarne za okupirano ozemlje. Za rednega profesorja na ljubljanskem vseučilišču je bil imenovan 31. avg. 1919. Predaval je mednarodno pravo. Bil je na glasu kot odlični znanstvenik. Spisal je 18 znanstvenih del. Med temi sta najpomembnejša: »Dr. Javnapravna nagodba med Tvstirjo in Ogrsko« in »O sistemski skupni zadevi v avstro-ogriški državnapravni nagodbi«. Ti dve deli sta svoje dni vzbudili v znanstvenih in političnih krogih veliko pozornost. Da je za ti svoji deli lahko uporabljal tudi madžarske vire, se je lotil učenjak madžarskega jezika in se udeležil, da je lahko v izvirniku preučeval madžarske dokumente. Njegovo zadnje delo je bilo »Kršnje mednarodne obveznosti in njena pravna posledica«, ki jo je napisal l. 1922. Pokojni dr. Žolger je branil tezo, da je naša država nova država, na tvorba, in je prišel z njo v konflikt z

dr. Rybalem, ki je zastopal stališče, da je naša kraljevina stara država, nekako poročena Srbija. Pokojnik je bil delegat naše države na prvi skupščini Društva Narodov v Ženevi. Tam posej je opravljal od 14. februarja 1920 do 22. dec. 1921. Poleg tega je bil član stalnega razsodišča v Haagu. Na univerzi je bil predsednik izpraševalne komisije za državoslovni državni izpit.

Dr. Ivan Žolger je podlegel dolgotrajni in mučni bolezni. Po nevarni, a srečni operaciji na Dunaju se je vrnil jeseni 1924 v Maribor, da bi popolnoma okreval. Žal, da se je bolezen zgodila ponovila. Meseca februarja t. l. je odšel v sanatorij Lasmetiške hobe pri Gradcu iskat zdravja. Toda ni ga našel. Bolezen je vidno napredovala. Dasi so mu stregle večje roke, je že pred kratkim pokojnik sam uvidel, da gre njegovo življenje h koncu. Že pred tedni se mu je stanje tako poslabšalo, da so vsak trenutek pričakovali katastrofo. Po dolgotrajni agoniji je v soboto izdihnil v rokah ljubljene soproge, v 58. letu svojega življenja. Pokojnika prepeljejo na Dunaj, kjer ga položijo v rodniško grobnico na hittelerskem pokopališču. Dan poseba se ni določil.

Kot avstrijski minister brez portfelja je imel dr. Žolger nalogo pripravljati ustavno reformo v zmislu narodne avtonomije. V tem oziru je bil že izdelan načrt. Toda bilo je že prepozno, katastrofa je bila preblizu. Kot minister je nastopal v ministrskem svetu proti velikomestnim nakladi glede južnih in severnih Slovanov. Izpostavil je ustanovitve posebne komisije, ki bi naj preiskala nasilstva, ki so se godila Jugoslovenom v prvih letih vojne na štajerskem, koroskem, krškem, gorškem, v Istri in Dalmaciji ter preskrbeti prizadetim trpinom zakonito zadoščenje. Ta komisija je ostala seve samo na papirju, ponajveč pač zato, ker se jo dogodki prehiteli. Sploh se je dr. Žolger pošteno trudil, da po svojih močeh pomore odpravi krivice, ki so se zlasti Slovincem godile na vseh poljih ter pripravljati narodu lepšo bodočnost.

Dr. Ivan Žolger je bil poročen s gospo Elzo Friedmannovo, hčerko veleindustrijalca na Dunaju. Razen nje zapušta 3 otroke. Velik del svoje izredno bogate biblioteka je določil pokojnik še pred odhodom v Gradec ljubljanskemu vseučilišču, nad 600 knjig pa je podaril študijski in ljudski knjižnici v Mariboru. Slovinci mu bomo ohranili časten spomin. Bodi mu tuja zemlja lahka!

Prosveta

Gostovanje skupine Hudožestvenega teatra

II. večer: Gogoljeva »Ženitev«.

O tej komediji, ki so jo pri nas tudi že igrali domači in enkrat ansambl gostov z zagrebškega Narodnega gledališča. Hočem poročati bolj na kratko.

Publika je imela za to predstavo mnogo interesa, ker ljubi zabavne stvari. Tudi jaz sem bil poln pričakovanja. Da pa kar odkrito povem: Meni je bilo pojmovanje — iz vzemši prvi akt — malo pregrebo, preveč na farso in karikaturu kaže. Opazil bi bil rad finejši komedijski način. Sicer pa ne poznamo ruske tradicije glede igranja Gogolja. Meni so bili oni ženinji tudi v maskah preveč karikature. Res je pa, da ta igranja nima nobenih posebnih globlin, ni niti mišljena kot bogve kaj socialna satira (kakor je »Revizor«), nego bolj kot šala, kot zabavna zanka slika iz ruskega malomeščanstva štiridesetih let prošlega stoletja. Prišla mi je na misel celo Golarjeva »Vdova Rošlinka«, ki res ni za las slabšeja, da je ne krije slavno ime Gogolj. To pravim za one, ki pri Golarju pogrešajo ne vem česa in ne znajo uživati v krepkem humoru pisane dramske šaljivke.

Razume se, da so prišle izredne umetniške vrline moskovskih igralcev tudi tukaj do veljave. Nadkriljujoč je zopet Pavlov (Podkoljosin), dalje Masalitinov (Ko-

karjov), kateri je v maski in govoru včasih spominjal malo na našega pokojnega Verovška. S čemer pa ni rečeno, da bi bil Verovšek kak Hudožestvenik. V prvem aktu so bili dragoceni dueti med Pavlovim in Pavlovim (slugo), v celi igri pa oni med Pavlovim in Masalitinovim. Posebno mesto v igri je zavzel brezkončni smeh, ki se razvije med Masalitinovim in Sjerovim (Zevakin). To je bil umotvor zase in sta dva človeka, ki samega smeha sploh ne moreta več do sapa ter ju že vse boli, tako študirana, da ne čutijo študiranosti in se je polagoma vse gledišče hoče nočes moralo ukloniti ter se z igralcem vred smeha valjati.

O Pavlovu bi bilo škoda detajlizirati. Vse, kar ta igralec stori, tudi najmanjše, je prežeto največje, najnaravnejše umetnosti. Pokojni Putjata mi je nekoč navdušen vskliknil: »Če bi le eno uro svojega življenja jaz znal tako igrati.« To je bilo po »Selu Stepančikovem«.

Jako odlično so ženske vloge: Tokarskaja (veritabel ruska tetka), Grečeva (posredovalka zakonov par excellence) in pa lepa Krasnopolskaja (nevesta). Režiser Masalitinov je iz sloke dama napravil debelo blondno krasotico v stila silno debelih, a vendar apetitnih mladenk slikarja Kustodjeva. Krasnopolskaja je izvrstno izražala gospodično iz malo izobraženega starotrgovskega sveta, požrešno in s tako mimiko, ki kaže neko primitivnost človeka ter lepemu ženskem licu nekoliko škoduje, ker izprizuje nezloboženost in morda tudi neinteligenco. Ne zna diskretno jesti, pri govorjenju gib-

lje s očmi kakor kmetovski dekle v zadregi, pači lepi ustni v šobico, ki je bolj neokorna, nego pikantna. Skratka: Debeluhasta, brezpomembna deklica, ki rada sedi in je, se vda ja navadni sentimentalnosti in je nora na moža, ki se ji še ni približal.

Zenini so bili Bakšjev, Vasiljev, Sjerov in Bogdanov. Za vnanost debelega mamuta, kakoršen ima biti eksekutor, nimajo med svojimi člani igralca s pravo figuro. Vatrani Bakšjev se mi ni zdel pravi tip.

Malo vlogo podorlaše služkinje Dunjaške je z lepim situacijskim humorjem opravila Szevičeva.

Občinstvo je bilo jako zadovoljno in navdušeno ter skoro ves čas ni prišlo iz smeha. Koncem predstave se je, kakor prvi večer, začel na oder vsipati brezkončen dež obsežnih sopkov narci. Mislim, da je to predvsem zasloga ljubljanske ruske kolonije. Kajti naši judje so ponavadi premrtvi in prerodni za živahne ovacije.

Slikar Andrejev v Ljubljani menda ni prišel do oddiha. Za drugi, ozir. tretji akt »Ženitev« je moral ustvariti prospekt in menda tudi sobo. Če se ne motim, je tudi dvoriščna dekoracija »Na dne« njegovo delo.

Koncert pevskega zbora Glasbene Matice

Po daljšem presledku se je pevski zbor Gl. Matice lotil zopet lepe vredne naloge ter jo tudi častno včeraj zvečer rešil. Svojemu slovesu kot prva slovenska pevska institucija primerno je včeraj pokazal, da stremi za najvišjimi umetniškimi cilji in posveča njihovi doseg vso svojo krepko voljo, vse svoje pevsko znanje.

O »Blagrih«, ki jih je izvajala Gl. Matica, sem napisal že pred koncertom razlago in mislim, da se ni treba vračati k nji nazaj. Izvajanje »Blagrov« je moralo pobožno poslušajočo publiko uveriti, da je oratorij Cesarja Francka mogočno, z globoko vero in silnim zaupanjem do Najvišjega napisano delo, ki dvigne človeka nad vsakdanjo zemljo in ga približa Bogu.

Pri koncertu je sodeloval popoln mešani zbor Gl. Matice, orkester Muzike dravske divizijske oblasti, orkestralno društvo Gl. Matice ter solisti: gospe Pavla Lovšetova (sopran), Vilma Thierryeva (mezzosopran), Mila Wohlzova (mezzosopran), gosposde Svetozar Banovec (tenor), Julij Betetto (bas), Hugo Zathay (bas) pod vodstvom pevovodje Gl. Matice Srečka Kumarja.

Delo je bilo kratki dobi študiranja primerno podano zelo lepo, vsebinsko, dinamično in tematično odtehtano. Ob koncu serije smo in ni kazalo koncert zavleči do vročih večerov junija. Morda bi to tedaj bilo mogoče zbor izklesati še čistejše, tempe pohitrili, dati pevcem več sigurne samozavesti, vendar so »Blagri« tudi v tem štadiju podavanja dosegli najlepši uspeh. Zbor se je povzpel n. pr. posebno v V. in VIII. bladru, ko najlepšima, do mogočnih vrhov, a znal bi tudi navzlic svoji številnosti nežen in mehak. Žal, da ga ni bilo mogoče deliti, ker bi en del kot zbor nebeščanov na galeriji silno Betetto — Kristu zelo efektivno učinkoval. Ideja, da poje Kristus iz višave, je bila jako srečna. Ta spev, nebeški miren in vznešen, zapet s prekrasnim glasom g. Betetta, je bil ganljiv in sladko pomirjevalen. Seveda so tudi vsi ostali solisti svoje daljše in krajše partije peli dočrtno, zlasti g. Banovec, g. Thierryeva (Mater Dolorosa) itd., le za vlogo Satana bi si želeli silnejšega in morda tudi silnejšega pevca. Orkester, ki ga je pripravil za glavne vaje skrbno g. dr. Cerin, g. Sr. Kumar pa izlikal in izklesal, kolikor se je največ dalo, je bil smentam za pp in ppp mesta prekrepek, nekaterikrat je pokril tudi pevski zbor preveč, a je bil v celoti prav vestno naštrnjen in siguran. G. pevovodja Sr. Kumar je stal sicer prikrat pred tako izvrstno maso, zlasti pred orkestrom, vendar moramo z veseljem, celo s presenečenjem priznati, da je bil svoj, za začetek dokaj težki nalogi ko in se je držal krasno od začetka do konca. Način njegovega dosedanjega dirigiranja se je umiril ter prilagodil širokim orkestralnim zahtevam. G. Kumar je prestal svoj izpit častno in mu more pevski zbor Gl. Matice poveriti z zaupanjem še težje naloge. Študiranje vokalnoinstrumentalnih skladb dosega pri našem napouru večji efekt. Gotovo je imel g. pevovodja z zbori »Blag-

rov« manj stitnosti, kot n. pr. s kratko, a zavito a capella skladbo, ki jo ob konci koncertov povprečni poslušalec niti vsebinsko oceniti ne ume in jo sodi le po njeni dolgotrajnosti, morda še po njenem trenutnem učinku. Masi imponira velik aparat, obsežnost dela, njegova barvitost, pestrost, njegov naslov in sloves. Ako je delo pri vsem tem v resnici še na visoki umetniški stopnji, kakor so n. pr. »Blagri«, pa si pevski zbor, ki je izvajal, pribori vseobče priznanje in tudi tuji gledajo nanj s spoštovanjem.

Res, da »Blagri« Matice ne bodo prinesli materialnih koristi. Morda ravno nasprotno: toda odtehtajo jih moralne kulturne, estetične dobrine. Nedavno so proizvajali v Trstu Perosijev oratorij, če se ne motim »Vstajenje Kristovo«, in so pridržali z njim imeli menda do 100.000 lir deficit. Vendar pa s ponosom lahko reko, da so si s proizvajanjem Perosija pridobili spoštovanje glasbenega sveta.

Ker je škoda proizvajati tako trudopolno in veliko delo samo enkrat, naj bi pev. zb. Gl. M. navzlic poznemu času risikal dati »Blagri« še enkrat v cerkvi ob ljudskih cenah. Prepričan sem, da bi bil koncert dobro obiskan. Se dalje! Bilo bi zelo priporočljivo, da pevski zbor, ki so naštrnjali večja dela, gredo z njimi tja, odkoder zamoremo mi v zameno dobiti druga, tam naštrnjirana. Poskusimo se zediniti na medsebojnem poravnavanju stroškov in publika, ki je pravzaprav glavni faktor, za katerega pev. zbor dela, bo z lahkoto prišla do prelepih glasbenih užikov. Iz Karlova lahko dobimo širokino »Abrahamov žrtvev«, iz Zagreba »Missio solemnis«, iz Maribora »Mrtvaške ženine«. Na vseh teh krajih pa bodo veselili Cesar Francka. V izmenjavanju medsebojnega kulturnega dela dsežemo glasbeno solidarnost in še mnogo, mnogo drugega.

Dvorana Uniona je bila malodane polna in vsi izvajajoči so bili deležni odkritih priznanj koncerta z velikim, nedolnim zanimanjem slededečega občinstva. —

BIRMANSKA DARILA

kupite najceneje in najboljše pri trdki

EDVARD ŠKOPEK

zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine 1385

Ljubljana, Mestni trg št. 8.

Popravila točno in solidno.

— Zadnje gostovanje Hudožestvenikov

v Ljubljani. Danes v torek zvečer gostujejo v opernem gledališču Hudožestveniki, in sicer vprizore kot tretjo in zadnjo predstavo ob letošnjem gostovanju klasično grško tragedijo »Medea«, v kateri igra glavno vlogo brez dvoma ena najodličnejših slovenskih igralk svetovnega slovesa g. Germanova, ki je pred nedavnim časom v Pragi proslavila dveletnost svojega umetniškega delovanja. Ostale vloge so v rokah najboljših predstavnikov te trupe Hudožestvenikov. Pri predstavi sodeluje tudi operni orkester in pa ženski operni zbor pod vodstvom kapelnika Ne-fata. Za to predstavo je na razpolago še več lož v parterju, I. in II. redu, kakor tudi posameznih ložnih sedežev. Iz Ljubljane odpotujejo Hudožestveniki v sredo po noči, in sicer v Budimpešto, kjer prvo krat gostujejo.

— Poslovilni večer Moskovskega Hudožestvenega teatra, ki nas je že tretjič obiskal ter nam nudil umetniški užitek prve vrste, se bo vršil dne 20. maja ob 20. v dramskem gledališču ter bo pri tej priliki imelo ljubljansko občinstvo priliko posloviti se od slavni in milih nam slovenskih gostov, katerih večina se vrača k svoji matici v Moskvo. Vstopnice v predprodaji pri blagajni opernega gledališča in zvečer od 18. pri blagajni dramskega gledališča. Pričakovati je, da bo občinstvo s polnoštevilnim obiskom izrazilo svoje priznanje in simpatije Hudožestvenikom.

— Šentjakobski gledališki oder v Ljubljani. V sredo dne 20. maja: I. Zagor. »Zaroka«. A. Cehov: »Snuhač«. — V četrtek dne 21. maja: I. Zagor. »Zaroka«. A. Cehov: »Snuhač«. Zaključna predstava.

— Ljubljanska drama v Beogradu. Dramatični ansambl Narodnega gledališča je priredil 16. in 17. t. m. v Beogradu tri predstave slovenskih izvornih dramatičnih del. Prvi dan v soboto je ansambl igral Zupančičevo »Veroniko Deseniško«, v nedeljo popoldne Golarjevo »Vdovo Rošlinko«, in zvečer Cankarjevo »Pohujšanje v dolini čenčarjanski«. Prisostvovali so predstavam

srbški književniki, kulturni delavci, beogradski igralci in v velikem številu Slovenci. V umetniškem oziru so predstave uspale najboljše, Beogradska kritika hvali predvsem lepo igranje ansambla, kakor tudi dela same. Večina ljubljanskega ansambla je smoti odpotovala iz Beograda v Ljubljano. Razstavek ljubljanskih igralcev z beogradskimi tovariši je bil nad vse prišršen.

— Spored koncerta Bravničar-Kogoj obsega sledeče točke: M. Kogoj: Flu mosso, Capriccio serio, Klavir H. Svetel. M. Bravničar: Otroci molijo, Jaz bom umrl. Poje Nikola Cvejić, pri klavirju Balatka. Kogoj: Hvala čarovnici, Letski motiv. Poje Bela Rozumova, pri klavirju Svetel. Bravničar: Continuo (študija), Presto. Valse, Klavir A. Balatka. Kogoj: Andante za vijolino in klavir. Karel Jeraj — Marij Kogoj, Fuga (klavir študija). A. Balatka, H. Svetel. Bravničar: Osmisljena, Rdeča roža. Poje Bela Rozumova, pri klavirju Balatka. Bravničar: Vivascherzoso, Largo. Presto burlesco. Klavir A. Balatka. Kogoj: Fragment iz Ejdipa, poje Nikola Cvejić, pri klavirju Svetel. Vstopnice so v predprodaji v Matični knjižarni. 1927.

— ženski svet, glasilo ženskih društev v Juljski Krajini, prinaša v 5. številki tole vsebino: Obrazi in duše XXIII. — George Sand. (Barla Bartolova). — Ubožica (France Bevk). — Romilda (Ivan Zorec). — Neša babica (Fran Ločnikar). — Cvetoka pisma (Tone Gaspari). — Mladost (Vera Albrechtova). — Otroci (Gizela F.). — Kot v belih činkah zdaj češnje cveto (Vera Albrechtova). — Škodljivost enostranske in nepravilno pripravljene hrane (Darinka Deželova). — Izvestja. — Modna priloga.

Politične vesti

— Značilen molk! Naša javnost se še spominja, kakšno huronsko vpitje so zagnali jeseni naški klerikalci in radičevci, ko so se polastili državne uprave, radi korupcije. Kričali so, da je v naši državi vse korupirano, da so poštejniki samo oni — radičevci, davidovčevci in klerikalci seveda. Vsi radikali in samostojni demokrati so bili sami korupcionisti, poštenje pa so imeli v zakupu dr. Korošec, Sušnik in njiju lena družba. Lajna o korupciji je neprestano trajala tik do novih volitev in celo nekaj dni dlje, dokler opozicijski niso uvideli, da so v manjšini in da je treba izpremeniti taktiko. Boj proti korupciji je bil potemtakem — taktika! Sedaj je v opozicijskem taboru tiho, kakor v grobu! Nikjer besedice o korupciji. »Slovenec« ne pozna več tega termina. Pavle Radič se vozi na izlet v Smederevo z nekdanjim takozvanim največjim »korupcionistom« dr. Jankovičem in prejšnji »diktator« dr. Laza Marković je »Slovenec« sedaj naenkrat nedolžno sporazumsko jagne! Da, tempora mutantur! Čas sam najbolj razgalja politike in njegove prave cilje! Sedaj vemo, kako je jemati klerikalne lamentacije proti državni upravi in proti našim vodilnim državnikom: Danes jih oblatijo z najbolj gusno gnojnico, jutri jih poveličujejo v nebesa... Pa še trkajo na svoja — značajna prsa, na krščansko moralo in razpravljajo o etiki v politiki...

— Jugoslovanski delegat pri Sveti družbi narodov. Zunanje ministrstvo je obveščeno, da se 8. julija t. l. sestane Svet Društva narodov v Ženevi. Na dnevnem redu je vprašanje finančne obnove Madžarske. Prečita se poročilo generalnega komisarja o finančnem položaju te države. Kot delegat Jugoslavije prisostvuje temu sestanku naš poslanik v Bernu, Milutin Jovanović.

— Obsojen odgovorni urednik zagrebškega »Večera«. Pred sodnim stolom v Zagrebu se je moral včeraj zagovarjati odgovorni urednik blokaškega »Večera«, Anton Platzer. Svoječasno je ta list prinesel infamno notico, da je dr. Laza Marković takoj po sestavi Davidovičeve vlade avgusta meseca lanskega leta dvignil potni list za inozemstvo, ker se je bal, da pride »kot korupcionist v kazensko preiskavo«. Dr. Laza Marković je proti temu listu dvignil obtožbo radi žaljenja časti potom tiska. Odgovorni urednik je bil radi obkrovanja obsojen na dva meseca zapora.

OSKAR H.

Razpad carstva

Roman zadnjega avstrijskega cesarja.

XV.

Karel in dve ljubici.

S podprto glavo je sedel grof Wolkenstein pri pisalni mizi in zamišljeno zrl v svoj dnevnik. Jadrno so potekale ure. Zatopljen v spomine, ni slišal, kako je že opetovano opominjaloč bila ura. Koliko let je že poteklo, ko je plakal ob mrtvi Lori in v globoki žalosti spoznal, da je izgubil najdražjo vsebino svojega življenja! Kaj mi je potem še ostalo? Marsikatera ga je že zaljubljeno pogledala, marsikatera usta so se žgoče dotaknila njegovih ustnic, toda nobena ni mogla iz njegovega srca iztisniti spomina na pokojnico. Nabo je postal hladnejši in hladnejši, ljubezenska igra je zanj izgubila svojo mikavnost, ni več našel nobene ljubezni, ki bi ga ukenila v trajne spoje. Živel je samo še spominu in od dneva do dneva je bil bolj osamljen. Iz te osamelosti ga je iztrgal zadnji dan. Svidenje s kneginjo, ki jo je nekoč tako čisto in sveto ljubil, je znova vzbudilo v njegovem srcu silen vihar. Sedaj je obračunal s preteklostjo, ki je bila polna zmut in krivde, a tudi polna lepote in ognja. Kar mu je od tega še ostalo, je bila žalost in tiho hrepenenje. Vzdihnil je, položil drage relikvije zopet v predal

53

in ga zaklenil. Ko so se prikradli prvi solnčni žarki skozi gube težkih zastorov, se je vlegel v postelj h kratkemu odpočitku.

Drugi dan je dobil brzoljavko tele vsebine:

»Dragi grof! Mama mi je rekla, naj se obračam v vseh težkih stvareh na Vas, da mi daste svoj modri nasvet. Tak nasvet potrebujem, zato pričakujem vaš skorašnji poset. Vaš Karel.«

Majake z glavo je Wolkenstein opetovano prečital te kratke vrstice. Nadvojvodi bi naj svetoval?! To je bilo veliko zaupanje, ki ga je povzročilo priporočilo nadvojvodinje-matere. Ni si mogel predstavljati, za kaj gre. Mladim kavalirjem povzročajo zadrego vedno denarne zadeve ali pa doživljaji z ženskami. Denarja sta stvar ni mogla tikati. Nadvojvoda ni bil posebno zapravljiv. Prav gotovo se stvar tiče kakšne ženske afe. Princ je bil dokaj lahkotiv. Prav gotovo je zapleten v kako žensko afero. Wolkensteina je nagubnil čelo. Spomnil se je prizora, ki je dal povod, da se je seznanil z nadvojvodo. Morda je zopet kakšna takšna umazana stvar. Sklenil je, da se pelje z prihodnjim vlakom v Brandy, zato je takoj dal zapreči voz.

Nadvojvoda ga je sprejel nad vse ljubezljivo. »Zahvaljujem se Vam, grof,« je rekel, »da ste se tako hitro odzvali mojemu vabilu. Prosim Vas, da mi blagohotno opristite nadlegovanje. Mama me je navdala s takšnim zaupanjem do Vas, da sem se usmellil Vas povabiti k sebi z namenom, da se Vam zaupam.«

»Cesarski visokosti sem vedno rad na uslugo.

Zame bo velika čast, ako vam morem pomagati z besedo in dejanjem.«

Nadvojvoda si je nervozno pogladil lase. Ni prav vedel, kako bi stvar začel. Končno je vprašal: »Ali poznate, gospod grof, dvornega svetnika Hortinga?«

»Samo po imenu, cesarska visokost!«

»Bil je moj učitelj in me je uvedel v svojo rodino. Ima dve hčerki: Adelo in Heleno.«

»Katera izmed obeh je očarala srce cesarske visokosti?«

»Obe, gospod grof!«

Nadvojvoda je napravil silno nesrečen obraz.

»Prav ljubki punici sta. Eno ljubezničeja kot druga, in vedno ona, ki jo človek zadnjo vidi.«

»Obe, cesarska visokost, potem je seveda dvorni svetnik lahko prišel iz ravnotežja.«

»Oh, ta dvorni svetnik!«

Nadvojvoda je napravil zaničljivo kretnjo. »Saj je bilo vse to vendar preračunljivo!«

Wolkenstein ni mogel zadržati smeha. »Ako Vam mladi dami delate neprilike, Vam samo svetujem, da jim ne dajete povoda za ljubosumnost.«

»Ti nista bili ljubosumni druga na drugo. Dobri punici sta. Samo dvorni svetnik ni postal nadležen. Piše mi grozljiva pisma, zahteva zadoščenje za svoji zapeljani hčerki, odškodnino za zmanjšano možnost omožitve, se hoče obrniti na cesarja, na prestolonaslednika, da, celo na javnost, ako ne zadostim njegovim zahtevam!«

Nadvojvoda je vzel več pisem iz pisalne mize in jih izročil grofu. »V zadregi sem in ne vem, kaj

bi storil. Da mi je sam dal priliko, da sem prišel z dekletoma v intimne stike in da se mladi dami nista kazali baš nedostopni, o tem nečem niti govoriti.«

Grof Wolkenstein je prečital pisma.

»Dvorni svetnik se tu kaže s prav lepe strani. Nekako izsiljevanje gleda iz teh vrstic. Ogorenim rodbinski oče je preračunal čast svojih hčera v denar in denarne vrednosti. Ali mu niste ponudili kake odškodnine, visokost?«

»Ne, nisem mogel tega storiti. Upira se mi, da bi o tej stvari govoril o denarju, poleg tega pa so tudi moja sredstva preneznatna, da bi mogel zadostiti njegovim zahtevam, ki jih nemara hoče staviti. Boljim se, da je škandal neizogiben.«

Nadvojvoda so vidno obvladala mučna čustva, ko je pomislil na bodoče konflikte. Pred starim stricem cesarjem je imel velikanski respekt in se tudi zavedal, da bo stvar povzročila njegovi materi prav neprijetne in težke trenutke. Zato je bil ves nesrečen, in to ga je tudi napotilo, da je iskal pomoči pri grofu. Grof je odložil pisma in pripomnil: »Treba bo z dvornim svetnikom stopiti v pogajanja. Kakšno slabo stran bo gotovo imel. Končno bi tudi priporočal, da bi žrtvovali nepreviško denarno vsoto, da bi se izognili vsem nadaljnim zahtevam.«

Nadvojvodov obraz je navzel bolesten izraz. »Tu bi morala pomagati mama, zakaj jaz nimam denarja. Prav tega pa sem hotel izogniti, da bi mi moral zaupati stvar.«

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 19. maja 1925.

— Spominska plošča na Stritarjevem domu v Rogasški Slatini. Pred nekaj dnevi je bila nabita na Stritarjevem domu v Rogasški Slatini mramornata spominska plošča z nastopnim napisom: »V tem domu je preživel zadnje dni svojega plodonosnega življenja slovenski pesnik in pisatelj Josip Stritar, rojen 6. marca 1836, v Podsmreki, umrl 25. novembra 1. 1923, v Rogasški Slatini... Kar mladenič upal sem in pel. Sivolas doživel sem vesel; Dan doživel sem, o srečni dan, ko človeštvo rešil je Slovan, V Aspanku 1918«. Plošča je razstavljena v pritličju poleg okna one sobe, v kateri je veliki pokojnik najraje bival. — Napis na plošči je napravila Kamnoseška zadruga v Celju.

— Na sprejemnem potrdilu za pakete mora biti zapisana vplačana pristojbina. Minister pošte in telegrafa je izdal naredbo, po kateri mora poštni uslužbenec, ki sprejme od stranke paket, na sprejemnem potrdilu (recepciji) natančno zabeležiti, koliko poštinskih pristojbin je izterjala pošta od pošiljatelja za odpravo paketa. Pošta ne sme vzeti v razpravo nobene reklamacije, če ni na sprejemnem potrdilu označen znesek, ki ga je plačal pošiljatelj za paket. Pošiljatelj naj torej v lastnem interesu vselej pogleda, ali je sprejemni uslužbenec vpisal v zadnji stolpec sprejemnega lista znesek, ki ga je pošiljatelj plačal za paket. Vsaka pošta mora imeti v prostoru za stranke nabiti pristojbenik za pakete (težne in vrednostne pristojbine).

— Zanimivo predavanje. Jutri, v sredo ob 20. predava v Mestnem domu ljubljani Srbi g. Wičaz o Lužičkih Srbih. Predaval bo v slovenskem jeziku, na kar posebno opozarjamo. Predavatelj se je slovenskega jezika priučil ker se živo zanima za Slovence in za slovensko literaturo. Opozarjamo na to predavanje zlasti slovensko mladino in se nadejamo, da se udeležijo tega zanimivega predavanja v čim največjem številu. Morda bi bilo umestno, da bi tudi profesorji pozvali dijake, naj se bolj zanimajo za kulturna predavanja, kakor je bilo doslej običajno.

— Čudno! Vseučiliški profesor dr. Ivan Zolger je umrl v soboto v sanatoriju dr. Oplitza v Lassnitzhöhe pri Gradcu, a nihče ni smatral za potrebno, da bi o njegovi smrti obvestil ljubljansko vseučilišče. Pokojnik je bil avstrijski minister, slovel je kot resen znanstvenik, a o njegovi smrti se v nedeljo niso imeli niti besedice graški listi. Čudno, res čudno! Danes zjutraj so pokopali v grobu, ki je bil na Dunaju in danes popoldne ga je pokopljalo. In javnost se bo vpraševala: Kje so njegovi rojaki, kje je ljubljanska univerza, ali tako časte Slovenci svoje zaslužene moze? In metali bodo na nas kamne in nas poglašali za barbarje... A tam v Lassnitzhöhe niso smatrali za umestno, da bi poslali skromno brzojavko v Ljubljano, da je tamkaj umrl slovenski znanstvenik, ki je bil nekoč celo avstrijski minister. Ali je to še stara nacionalna mržnja proti pokojniku in njegovim rojakom ali pomanjkanje vsakega človeškega čustva?

— Poštni pripravniki, odpravniki, zvišnički čekovnih uradov itd. Vsi pripravniki morajo brezopojno napraviti izkušnjo, če bodo napredovali v 4. skupino. Ministrstvo ne bo k izkušnji nikogar sililo in bo pripravnik ostal vse življenje pripravnik, če ne bo napravil izkušnje. — Pravilnik za odpravo paketov je dokončan in je že stopil v veljavo, materijalna stran pa se bo začela uveljavljati šele z novim proračunskim letom. Z novim pravilnikom bodo vse pošte, ki imajo nad 15.000 enot na leto, državne pošte, vse druge pošte pa, ki imajo od 2000 do 15.000 enot na leto, bodo ne-rarne, ki jih bodo upravljali odpravniki (poslovalci). Pošte, katere imajo letno manj kot 2000 enot, se ukinejo, odnosi izpremenijo v pomožne pošte. Odpravniki bodo plačani po delu, za vsake 1000 enot bo višja plača, tako da bodo razdeljene odpravniške pošte na 13 plačilnih stopenj (od 2000 do 15.000 enot letno). Najmanjša plača v najnižji stopnji bo znašala 3.600 dinarjev na leto (300 dinarjev mesečno), najvišja plača v najvišji stopnji (14.000 do 15.000 enot) pa 16.000 dinarjev na leto. Tako bodo imeli odpravniki najmanjši plašt (5. stopnja) še manjši plače kot danes, zato bodo pa imeli samo 3 uradne ure na dan. Srednje pošte (4. stopnja) odpravniki bodo imeli približno toliko plače kakor sedaj, a samo 4 uradne ure na dan. Višje stopnje bodo pa imele 50 do 100 odstotkov višje prejemke kakor danes. Tako bodo prejemali odpravniki sedanjih pošt III/I približno 1000 dinarjev na mesec. Drzavinskih doklad za odpravnike ni. Za brzojav in telefon pa bodo dobivali 400 dinarjev na leto. Prenos in dostava poštinskih pošilk bo dana v zakup odpravnikom samim, za kar bodo dobivali poseben pavšal. — Z vnanjski čekovni uradov bodo z novim proračunskim letom predlagani v III. kategorijo. — Glede zvišanja čevreda na odvisno samo od ravnanja čevreda dnevnih čevredov pri čekovnem zakovnega zavoda, ali to nagrada dnevnih čevredov zvišala ali ne. — Tiste pisarniške moči, ki niso imele ob preveč zvišanju plačarstva uradnika, se po uredbi o razvrstitvi niso mogle uvrstiti v III. kategorijo, če nimajo za to potrebne izobrazbe. Pač pa se morajo prevesti tisti pisarniški uradniki, ki so imeli pred 1. septembrom 1. 1923 zvanje pisarja, arhivarja, skladničnika itd. za uradnike III. kategorije ne glede na šolsko izobrazbo.

— Pomožna pošta Pieševce zopet otvorjena. Začasno zatvorjena pomožna pošta Pieševce pri Velenju se je 16. t. m. iznova otvorila. Zvezo ima z velenjsko pošto vsak tork, četrtek in soboto.

— Iz Trbiča, z ozirom na nepričakovano velik uspeh, ki ga je dosegla pravljica komedija »Kraljica z mrtvim srcem, epil. Rudolf Pačlak, naznanila podpisano

ravnateljstvo, da se igra ponovi še v četrtek, kakor je naznanjeno na lepakihi in na izrečno željo posetnikov se v soboto ob 17. pop. za mladinsko tržišče in okoliških osnovnih šol ter v nedeljo 24. maja ob pol 20. zvečer za odrasle. Opozarjam vse, ki se zanimajo za mladinske pravilne igre naj si ogledajo predstavo. Delo je globoko, za-jemljivo — jako posrečeno. Vprizorljivo je na vsakem odru in spisan za odrasle osebe. Pravilna komedija izide v založbi mladinskega odra »Vesna« v Trbiču. Ravnateljstvo mešč. šole.

— Prijeti madžarski vohuni. Pretekli petek so naše obmejne straže pri Morogosu prijele šest madžarskih vohunov, ki so hoteli prekorčiti našo mejo, ne da bi imeli potrebnih vizumov. Prepeljani so bili v Subotico, kjer so bili zaslišani in se je ugotovilo, da so skušali v naši državi vohunit. Pri enemu izmed prijetih so se našla točna navodila, izdana od madžarske izveščilske službe v Segedinu. O aretaciji teh Madžarov je bilo obveščeno tudi ministrstvo notranjih del, ki je brzojavno izdalo navodila subotički policiji v svrhu nadaljnega postopanja.

— Dve železniški nesreči. Pri Višegradu, na progi Višegrad Sarajevo, se je zrušila cela stena hriba na štiri vagonne tovornega vlaka št. 9202. Vsi štiri vagoni so popolnoma razbiti. Človeških žrtev ni bilo. — Na progi med Brodom in Sarajevom je voda pri 78 kilometru zalila progo. Včeraj je brzoval, ki je vozil po tiru, skočil s tira in se zaril v zemljo. Nesreča ni zahtevala nobenih človeških žrtev.

— Miši pojedle denar. Kata Krmpotič, seljakinja iz Omanovca, je prešla pred kratkim od sina denar, da kupi vola. Zena je dolarje zamenjala za dinarje ter je prejetih šest tisoč dinarskih bankovcev skrila v neko omaro. Ko je hotela drugi dan na seljem, je v svoje presenečenje opazila, da je denar izginil. Prvo kar je našla je ženska storila. Je bilo, da je odhitela k vaškemu »oporniku«, da ji pove, kje je denar. Seveda ji ta ni mogel tega povedati, niti se je Krmpotičeva vrnila domov. Preiskala je še enkrat vse kraje in kote ter končno novčance iztaknila v — miši luknji. Seveda so bili vsi bankovci že razcefrani ter ne-pražni.

— Krvna osveta. Josip Mateš ml. iz Obreži dolini na Hrvaškem sedi že tri leta v zaporu, a je obsojen na 15 let, ker je zadavil svojo ženo. Po selu so krožile vesti, da je bil pri umoru udeležen tudi njegov 70letni oče. V noči od 9. na 10. t. m. pa je stari nenadoma čul sumljiv šum na dvoršču. Odšel je iz hiše, med tem pa so ga neznan storilec napadel in mu s sekirjo presekali glavo. Gre najbrže za krvno osvetlo.

— Slovensko odkritje spomenika padlim vojakom občine Dovje—Mostrana. V nedeljo 24. maja ob 14. uri se boje slovesno odkril spomenik, v svetovni vojni padlim in umrlim vojakom. Blagoslovil ga bo duh. svetnik Aljaž ob asistenci pred. duhovčine. Govoril bo predstavitelj gosp. vihar Bonač. Spomenik je visok nad 3 m, delal ga je gosp. Cengle iz Radovljice, stane nad 25.000 Din. 1030-n

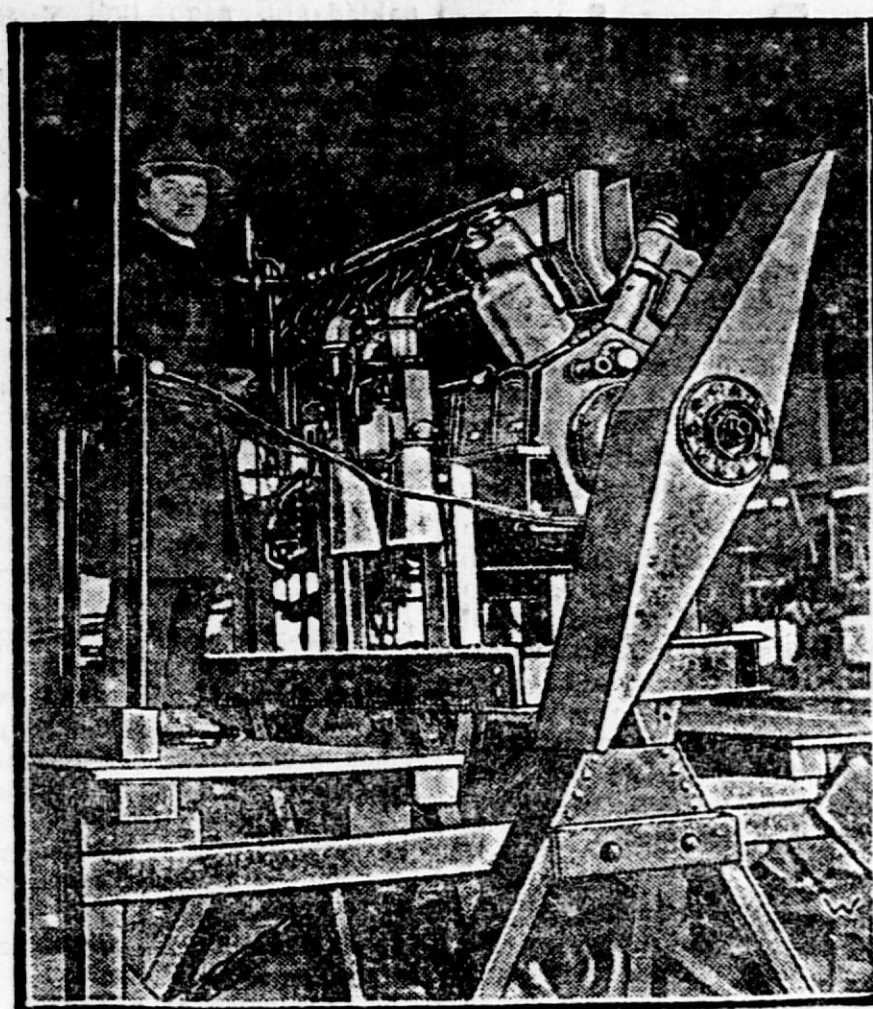
— Zupa S. J. S. U za Slovenijo se zadržuje za Din 275, ki jih je nabrala gđ. Bezeljak Vida v Litiji in tov. Stanetu Piru za Din 70, nabranih v Sodrzičel. — Ogled Steklarne v Zagorju. Trgovsko društvo »Merkur« opozarja udeležence, da se vrši ogled ob vsakem vremenu. Odhod iz glavnega kolodvora v četrtek ob 7.50 zjutraj. Odbor. 1023-n

— Prostovoljno gasilno društvo v Zagorju ob Savi priredi dne 26. julija t. l. slovesno blagoslovljenje nov: bencinsko-motorne brizgalne, kar naj uvažujejo ostala gasilna in druga društva. Društvo je zaprosilo za polovično vožnjo.

— Radioprogram za 20. maj 1925. London (365): 20—22 historična glasba, vse druge angleške postaje: 20—23 koncert. — Bruxelles (265): 17 koncert. 20.15 lirčna drama »Chemineau«. — Paris, brzojavna šola (458): 21 koncert. — Paris-Radio (1750): 12.30, 20.45 (brazilijanski večer) koncert. — Roma (425): 14—15, 17.15, 17.45, 20.30 koncert (Glinka: Življenje za carja, Bach: Bist du bei mir?, Schubert: Der König der Alpen, Beethoven: Mondscheinsonate, Mascagni: Isabeau, Reyer: Sigurd, Betti: Caumonetta, Zucca: Die Todesreiter, Dvořák: simfonija, Berlioz: Es war ein König in Tule, Franck: Hochzeit der Rosen, Liviabella: Nocturno, Grieg: sonata E mol, Halvy: Jüdin, Donizetti: H. principe d'Alba, Giordano: Siberia). — Warszawa (225): 17—18 koncert. — Wien (530): 11, 16.10, 18.20, 20.20 (balade: C. Löwe, Joh. Brahms, Borries v. Münchhausen, Felix Dahn, Ludwig Uhland, Rob. Schumann, Chopin). 22 koncert. — Zürich (515): 17, 20.30 koncert (Sullivan: Orpheus and his lute, Haydn: My mother hides me hides my hair, Beethoven: My Dew, Crouch: Kathem, Rubins: I love the moon). — Berlin (505): 11—12.50 glasba, 15.30 bajke, 16.30—18 koncert. 20.30 komorna glasba. — Breslau (418): 12.05—12.55, 17—18, 20.30 koncert. — Frankfurt (470) in Cassel (238): 16.30—17.30, bajke 17.30—18, 20.30—21.30 koncert, 22—23 simfonični koncert (Haydn op 84, Brahms op. 56). — Hamburg (395), Hannover (296) in Bremen (330): 14, 17.30 koncert. 20 »Weh dem, der lügt«, 22. plesna glasba. — Königsburg (463): 16.30—18 koncert, 21 komorna glasba, 21.15—22 plesna glasba. — Leipzig (454) in Dresden (292): 16.30—18 bajke, 20.15 koncert, 22—23 plesna glasba. — München (485) in Nürnberg (340): 17—17.30, bajke, 18.30—19.45, 19.40—22 koncert, 23—24 plesna glasba (Odeon kasino). — Münster (410): 16, 20.30 koncert. — Stuttgart (443): 17—18.30 bajke, 20—21 koncert, 21.15—22 kabaret. — Mazuran.

— Hrastniški pralni prašek tako brzo pere, da gospodinja hvali ga čez vse me-re. 50/L

— V četrtek popoldne ob 4. uri se po-novi šah s živimi figurami. 1025-n

MOTOR LETALA S KATERIM NAMERAVA FRANCOŠKI LETALEC RENE FONG PRELETETI ATLANTSKI OCEAN. — Kapitan René Fong, ki se je proslavil že med vojno je konstruiral nov tip motorja 2200 HP. Motor so že preizkusili. Brez najmanjše nezdore je preletel pilot s tem motorjem 120 ur. Na sliki vidimo kapitana Fonga in njegov izum.

Strelna udarila v cerkev

Med blagoslovom pri večernicah je strelna udarila v cerkev. — Ena oseba ubita, več ranjenih. — Ljudje so mislili, da je bil izvršen atentat kakor v Solki.

Iz Velenja nam poročajo:

Nad št. Janžem na Vinski gori blizu Velenja so se zbirali v nedeljo 17. t. m. popoldne črni oblaki in pričakovati je bilo, da nastane silna nevihta z dežjem in točo. V cerkvi je imel župnik Gosak baš popoldnasko službo božjo. Ravno se je pripravljaj, da dá vernikom zadnji blagoslov in je že držal v rokah najsvetejšo. V tem trenutku je bilo člišti strahovit pok in zabliskalo se je, da je vzel ljudem pogled in sapo Strelna je udarila v zvonik, ki je bil brez strelovala. V cerkvi je nastala strahovita panika. Več ljudi se je onesvestilo, drugi so bežali iz cerkve misleč, da je bil izvršen sličen atentat, kakor v cerkvi Svete Nedelje v Solki. Tudi župnik sam je mislil, da je eksplozional v cerkvi peklenški stroj in je v strahu, ne da bi z blagoslovom končal božjo službo, tekkel v zakristijo. Blizu vrat in zvonika se dečega kmata srednjih let je strelna na mestu ubila. Ko so ljudje to videli, se jih je polotila še hujša panika. Pričakovali so, da se

podre stolp in v smrtnem strahu so vsi bežali proti izhodu. Gneča je bila tako velika, da je bilo pomandranih in poškodovanih več otrok. Splošna zmeda je bila tolika, da je mnogo ljudi zgubilo kloboke, molek in molitvenike. Sam župnik je bil tako prestrašen in zmeden, da ni mogel pomirjevalno vplivati na ljudi, ki so v smrtnem strahu ali begali po cerkvi ali pa se divje gnetli ob izhodu. Šele, ko so ljudje prišli na plan in se prepričali, da sta stolp in cerkev še cela, in da se ni razpočil peklenški stroj, so se polagoma pomirili ter hiteli na pomoč onim, ki so se onesvestili ali pa bili v gneči poškodovani. Šele sedaj so se zavedli, da je v cerkev udarila strelna.

Nesreča se je mogla zgoditi pač samo zato, ker na visokem zvoniku ni strelovala, kakor je predpisano. Koga zadene v tem oziru krivda? Dogodek v št. Janžu na Vinski gori naj bo opomin za vse one kraje, kjer imajo cerkve in visoke zvonike še brez strelovala.

Iz Ljubljane.

— Vpokojitev srednješolskih profesor. Jev. Vpokojena sta srednješolska profesor. Jev. dr. Josip Debevec in Ljubljani in Ivan Masten v Kranju.

— Elektrifikacija glavnega kolodvora v Ljubljani. Direkcija državnih železnic v Ljubljani uvede mesto plinov razsvetljave na glavnem kolodvoru električno. Monterji državnih železnic so že montirali električne svetilke v glavnem poslopju in na peronu, postavljenih je že več obločnic. Do jeseni namerava železniška uprava preskrbeti z električno razsvetljavo ves železniški tir na glavnem kolodvoru, tako poleg osebnega kolodvora tudi tovorni tja do Zelenega jame. Začasno preskrbuje električni tok mestna elektrarna. Kakor čujemo, se vrše pogajanja med železniško upravo in upravnim odborom delniške družbe »Elektrax«, ki naj bi dobavljala električni tok iz električne centrale na Fužinah. Zadevna pogodba je bila predložena prometnemu ministrstvu. Ministrski svet je odobril elektrifikacijo ljubljanskega kolodvora.

— Hudožestvenikom, oziroma g. Germanovi na čast so snoči priredili ruski akademiki v dvorani bivše arene Narodnega doma skromen, a zelo presrečen pozdravni večer z zakusko. Poleg slavljencev in dijakov je bil prisoten velik del naše ruske kolonije in par Slovencev. Damam so prireditelji poklonili mnogo cvetja. Univerzitetni profesor Bilimović je nazdravil velikim umetnici g. Germanovi, spominjajoč se njene umetniške 25letnice, katero letos slavi. Potem je goste pozdravil še predsednik Udruženja ruskih študentov. Pri vseh mizah se je razvilo pravo domače in prrsčno razpoloženje. Tudi plesali so nekoliko in naposled je zapel še g. P. o. p. o. v.

— Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani in mariborsko zdravniško društvo priredita ob priliki binkoštnih praznikov poučen izlet v državno zdravilišče Rogasško Slatino. Sodeč po številu prijavljenih njih zdravnikov po prijetnosti ter naklonjenosti, katero pokazuje g. ravnatelj kopališča dr. Fran Ster, obeta postati izlet inpoznanja manifestacija zdravnikov kolturnosti. Da se zamore ukreniti vse potrebno, kar se tiče blaga izletnikov, naj se čimprej prijavijo, kdor se še ni, na naslov: dr. Vinko Čremošnik, tajnik SZD., Ljubljana, ženska bolnica.

— Starešine akademikega društva »Triglav« v Ljubljani valjamo, da se udeležijo prijateljskega večera o priliki triletnice obstoja ljubljanskega podružnice »Triglava« v sredo dne 20. t. m. v restavraciji »Zvezda« ob 20.30. Starešinska zveza, poverjenstvo v Ljubljani, dr. Alojzij Praunseis.

— Počitniški gospodinski tečaj za učitelje. Društvo učiteljev priredi letos v času od 1. julija do 31. julija gospodinski tečaj za učitelje. Priglasje je naslovilo na Anica Likozar, Ljubljana, Dolenska cesta 12, do 30. maja. Stanovanje preskrbi društvo učiteljev. 1028-n

Otok, 146 T 18

čigar žut govori sam od sebe, souvraži mlo, ker njegova slabotna kožica ne more prenesti razdraženosti, katero le ta vedno izživa.

Nežna kožica otroka, kakor tudi ženske potrebuje o resnici posebnega mila

MILO SIMON

(Creme SIMON) popolnoma čisto in neotratno, prijetno parfumirano, ki vsebuje razenista ista svojstva kakor znamenita CREMA SIMON in je torej to milo najbolj priporočljivo za ženske in otroke.

Prodaja se posodo

krema, prašek in milo SIMON Parfumerie SIMON, 59 Gg. St. Martin, Paris

—c Muzejsko društvo v Celju je imelo v soboto v Celjskem domu svoj občni zbor. Vodil ga je društveni predsednik g. nadzornik Mravljak. Iz poročila je posneti: Na zdnjem občnem zboru je bil sprejet sklep glede ureditve muzeja. To se vsled pomanjkanja sodelavcev še doslej ni moglo izvršiti. Muzejski prostor se je s pomočjo mestne občine renoviral in odstranil zid, ki je ločil ponrej ta prostor. Treba bo še podrobno urediti zbirke. Lapidarij je v glavnem urejen. Društvena blagajna izkazuje 3177 Din gotovine. Društvo šteje 43 članov. Pri volitvi je bil izvoljen sledeči odbor: g. ravnatelj Gruđen, ravnatelj Jeršino-vič, dr. Kalan, profesor Mastnak, profesor dr. Orožen, Prekoršek in Zorko. Pri slučajnostih se je med drugim sklenilo v doglednem času urediti razvaline na Starem gradu.

—c Redni sestanek SDS za mesto Celje se vrši v sredo dne 20. t. m. ob 20. v klubovi sobi Celjskega doma.

—c Tečaj za obrtno knjigovodstvo. Ako se prijavijo dovolj udeležencev, se otvori tečaj meseca junija v Celju tečaj za obrtno knjigovodstvo, združen v predavanji o kalkulaciji in temeljnih pojmih meničnega prava. Tečaj bo predvidno trajal 36 ur. Za člane Občeslovenskega obrtnega društva je pouk brezplačen. Nečlani bodo plačali za ves tečaj 50 dinarjev.

Iz Maribora.

—m Pogrešani orožniški narednik. Orožniškega narednika Josipa Potočnika, stanujočega v Lajtersbergu, pogrešajo že od novembra lanskega leta. Skoraj gotovo je, da je 70letni mož radi bede, v kateri je živel, izvršil samomor.

—m Hšne preiskave pri dijakih, osumljenih komunistične propagande. Te dni je policija izvršila več hišnih preiskav pri dijakih, osumljenih komunistične propagande. Policija ni našla nikakega obremenilnega materiala.

—m Avtomobil povozil dečka. V nedeljo popoldne je drveč avtomobil v Gregorčičevi ulici povozil 13letnega učenca ljudske šole Danijela Dupla, ki je hotel česta prekorčiti. Deček, kateremu je šel avto preko života, je dobil resne poškodbe in so ga morali prepeljati v bolnico. Proti šoferju je bila vlozena ovadba.

—m Splošni konji. Včeraj zjutraj so se na Vodnikovem trgu splašali konji posestnika Tavčarja iz Pobrežja. Konji so preko Koroške ceste zdrveli na Glavni trg, kjer so podri na tla priletelo žencico Rozo Pfingstl. Prepeljali so jo v bolnico, ker je precej težko poškodovana.

Nesreča ali samomor?

Včeraj popoldne okoli 15. sta opazila šolarja Josip Stresen in Albin Marinko, da plava po vodi v bajerju bivše Zupančič-Knezove opekarne v bližini Steinerjeve žage truplo utoplenke. Dečka sta takoj obvestila stražnico, ta pa rešilni oddelke ter policijsko ravnateljstvo. Na lice mesta sta takoj odšla policijski zdravnik dr. Avramovič in dežurni uradnik g. Misalj. Truplo utoplenke, ki je bilo oddaljeno približno osem metrov od brega, so takoj potegnili na obrežje, kjer je slučajno navzoči železničar Fran Gorenc spoznal v njej svojo snaho Josipino Gorenc, vdovo po Franu Gorencu, rojeno leta 1889 v Ljubljani. Pokojnica, ki je delala kot tobačna delavka, je stanovala na Cesti na Loko št. 18 ter so jo pogrešali že od 11. t. m. Pri utoplenki so našli rjavo ročno torbico z nekaj drobiža, srebrno veržico in zlat uhan. Policijski zdravnik dr. Avramovič je ugotovil, da na truplu ni opaziti nikakih znakov nasilja in je torej verjetno, da je Gorenceva izvršila samomor ali pa se je ponesrečila. Za nesrečo govori dejstvo, da je bila Gorenceva zadnje čase večkrat vinjena in jo je tudi 11. t. m., od dne, ko jo pogrešajo, opazil v družbi nekega moškega livar Fran Pust. Gorenceva je verjetno hotela domov po kralji poti mimo bajeja in je, prestopivši ob bajerju pritirjeno žico, padla v vodo.

Sosedje opisujejo Gorencevo kot veselo in živahno žensko, ki je bila baš zadnje čase večkrat dobre volje in je izjavila, da hoče uživati... Prihajala je tudi večkrat pozno domov. Pokojnica je zapustila tri otroke v starosti od 5 do 12 let, ki so sedaj ostali sirote brez očeta in matere. Pokojni Gorenc je padel na Zaloški cesti kot žrtev takratne tragedije.

Sokolstvo

— Sokol Vič. Vaja pevskega odseka se vrši jutri v sredo ob 8. zvečer v novi šoli Prosim, da se jo vsi udeležijo. Predsednik

— Sokol Moste. Priredi na binkoštni ponedeljek v Vodmatu javno tombolo s sodelovanjem godbe Drav. divizijske oblasti. Po tomboli se vrši velika veselica v Kodeljevem parku. Vsi, ki prisostvujejo tomboli, imajo tudi k veselici prost vstop. Torej ne pozabite si preskrbeti par tablico. Dobiki so krasni! Zdravo, 998/n

Justifikacija narednika Rumpla

Do 8000 oseb prisostvovalo justifikaciji. — Oddani dve salvi.

— Zagreb, 19. maja. (Izv.) Na vojaškem strelišču za Maksimiro se je danes zjutraj, kakor smo bili že včeraj javili, izvršila justifikacija narednika Avgusta Rumpla, rojenega g. 1887 v Kamniku in pridelenega inženirskemu oddelku 4. armijske oblasti. Kakor znano, je Rumpel pomrli 21. marca 1924. umoril v skladišču inženirskega oddelka v Jezuitski ulici trgovca Dragotina Keljkovića iz Nove vesi pri Zagrebu ter nato oropal njegovo prodajalno. Prodajalno je za tem zaprl in obesil na vrata listek: »Radi preobilice blaga ostane prodajalna dva dni zaprta.« Pri razpravi pred vojaškim sodiščem radi roparskega umora je nastopal Rumpel neobičajno drzno in surovo. Nudil je vtis skrajno degeniranega človeka. Zagrebško prebivalstvo je bilo radi tega umora zelo ogorčeno.

Danes ob 5. zjutraj je močna vojaška eskorta Rumpla zbudila. Rumpel je noč mirno prespal. Branil se je sam običaj ter so ga morali siloma oblačiti. Tudi v zaprti ambulanci voz so ga morali nesiti, ker Rumpel ni hotel korakati.

Na mestu justifikacije na vojaškem strelišču se je zbrala že ob zgodnjih jutranjih urah množica množica iz vseh slojev. Navzočih je bilo 6000 do 8000 oseb, po večini ženske. Med množico je bilo opaziti neke posebne vrste sadizem in cinizem. Močni oddelki policije in vojaštva so morali vzdrževati red, ker ženske so silile prav do groba, da bi iz neposredne bližine lahko gledale akt justifikacije. Po vojaških predpisih je vojaštvo pred izkopanim grobom napravilo kare.

Med splošno napetostjo množice so pripeljali Avgusta Rumpla na strelišče na mesto, kjer je bil izkopan grob. Rumpel je mirno stopil iz ambulane na voz. Mirno je poslušal čitanje sodbe, ki je trajalo pol ure. Nato je sam po običajni formalnosti stopil v grob, popolnoma mirno si je pustil zavezati roke in oči. Množica je postajala med čitanjem sodbe zelo predrzna in brezobzirna. Med čitanjem sodbe so se zlasti ženske rinitle in osredile in se začele mestoma posmehovati. Nastal je pravi vrišč in je bil sodnik ravno v momentu, ko je čital odstavke »Obsoja se na smrt z ustreljenjem«, primoran čitanje sodbe prekiniti. Bil so prav mučni prizori.

Pet vojakov z nabiti paškami pod po-

veštvom podporočnika je stopilo tri korake pred justifikacijo. Čula so se povečala. Na prvo povelje »Mirno!« je zopet množica skušala prodreti močni kordon vojaštva in policije, da bi od bližje zrla ustrelitvi. Voljaki so oddali prvo salvo. Narednik se je stresel in nezavesten zgrudil v grob. Pri njem so se pojavili nato še znaki življenja. Voljaki so oddali prav ob blizu še drugo salvo, na kar je bil Rumpel mrtev. Takoj so ga pokrili s črnim plaščem.

V tem grobu ostane ustreljen Rumpel do večera, na kar ga prepeljejo po dosedanjih dispozicijah na pokopališče. Med vojaško oblastjo in mestno občino je namreč nastal spor glede mesta, kje se naj pokopje ustreljeni in kdo naj nosi stroške pokopa. Končno je bil dosežen sporazum, da ustreljeni ne ostane pokopan na strelišču, marveč da ga pokopajo na pokopališču. Po predpisih vojaškega kazenskega zakona bi moral ostati Rumpel pokopan na mestu, kjer je bil ustreljen.

Glede justifikacije še nekatere podrobnosti: Na strelišču pri Maksimiro so bili postavljeni oddelki vseh polkov in tehničnih čet zagrebške garnizije. Rumpel je bil ustreljen pred oddelki 35. pehotnega polka »Zrinjskega«, 6. konjeniškega polka, 30. artilerijskega polka, dalje pred oddelkom artilerijskega polka IV. armade in 4. pogočne podoficirske šole. Ti oddelki so prispevali na strelišče v polni vojni opremi ob 5.15. zjutraj. Pehotni podpolkovnik Bogoljub Ivković je vodil akt justifikacije in poveljeval oddelkom, ki so vzdrževali red in mir. Posebno močan vojaški oddelek pod poveljstvom oficirja je spremljal narednika Rumpla iz garnizijskega zaporja v Novi vesi do strelišča. Rumpla so odpeljali na strelišče v sanitetskem ambulantom voz. Rumpla so, ko je stopil pred izkopani grob z voza, postavili pred kol, zasajen v grob. Ko so Rumpla privezali, je začel sodnik vojaškega sodišča z novo čitati smrtno obsodbo. Ko je sodnik čital odstavke obsodbe, je poveljnik zapovedal četam: »Mirno!« Med množico je nastal vrišč in razburjenje. Po prečitani sodbi so Rumpla potrgali vse vojaške oznake in ga degradirali. Izvršilec sodbe mu je kratko po predpisih vojaškega kazenskega zakona dejal: »Niš dostojen nositi te časti!« Vse to je Rumpel hladnokrvno prenašal.

Gospodartsvo

Za povzdigo našega izvoza

Udruženje izvoznikov imelo je v soboto v dvorani Eskontne banke v Beogradu plenarno sejo, na kateri se je razpravljalo o razlogih v zastoju izvoza živine in mesnih izdelkov. To anketo je zahtevalo poljedelsko ministrstvo, ki je poslalo na sejo svoje zastopnike. Po obširni debati je bilo sklenjeno poslati ministrstvu poljedelstva in vod to-le spomenico:

Na konferenci, ki so jo imeli predstavniki ministrstva poljedelstva in vod ter udruženje izvoznikov dne 16. maja 1925, je bilo povodom razprave o vzrokih številčnega nazadovanja v izvozu naše živine konstatirano: da je bil izvoz živine in mesnih izdelkov lani manjši tudi zato, ker ni bilo storjeno vse potrebno, da je izvoz v neposredni in tesni zvezi s produkcijo in da zavisi od možnosti povečanja izvoza tudi povzdiga produkcije. Če torej vlada želi, da se izvoz živine in mesnih izdelkov poveča, je neobhodno potrebno:

1. odpraviti izvozno carino na živino, vse mesne izdelke, perutnino in jajca, 2. na carinarnicah odpraviti vse nepotrebne formalnosti, ki ovirajo hitro manipuliranje, 3. uvoz mesnih izdelkov iz tujih v našo državo obremeniti s uvozno carino, ker se ni več bati, da bi nam primanjkovalo domačih izdelkov te vrste. 4. dovoljenje za izvoz lažjih prašičev od 70 kg navzgor naj ostane v veljavi samo za belo joksirsko raso, za vse druge rase, ki dajejo več masti, pa določiti minimalno težo 120 kg za vsak komad s tem, da se pod to težo ne sme izvažati, da bi bilo mogoče na ta način vnovčiti turščico, ki jo imamo vedno v izobilju in ki je sicer v zrnu ne moremo vse izvoziti, 5. rase domače živine zboljšati z izbiranjem in uvažanjem dobrih plemenjakov; to je treba storiti čim prej in izbrati za pojedine pokrajine tiste rase, ki se lahko tam najbolje prilagode; prav tako je treba pri perutnini obnoviti in zboljšati raso v Severni in Južni Srbiji, v Bosni, Hercegovini in Črni gori, 6. z ozirom na velike obsege živinske kuge, ki ne je ogrožila izvoz, nego tudi ubija voljo za živinorejo, ukreniti vse potrebno, da se prepreči in zatre to zlo in sicer tako, da se poveča število veterinarjev, uvede obvezno cepljenje in popularizira korist serumov, 7. v svrhu zboljšanja ras in zatiranja kužnih bolezni ustanoviti fond, kamor bi se stekale vse svote, ki se plačujejo pri izvozu živine in sicer 2% od vrednosti; 8. da se omogoči boljši prevoz živine po železnici, je treba zgraditi na vseh postajah živinske rampe in sicer na onih postajah, kjer je v okolici večja živinoreja, zgraditi stalne, na drugih pa samo premične rampe. Rampe niso potrebne samo pri

nakladanju, nego tudi v slučajih prekladanja, ki je često potrebno vsled defektov na vagonih, tu in tam na najmanjših postajah; v svrhu prevoza žive živine v dobrem stanju naj se na vseh postajah omogoči napajanje in polnjenje živine; 9. dokler ne bo mogoče uvesti tovarne brovalke, je treba strogo odrediti, da se živa živina, mesni izdelki, perutnina, jajca in sir prevažajo s prvim prihodnjim mešanim, če pa tega ni, s poštnim vlakom, 10. prevozne postavke za živo živino, ki je namenjena za klavnice, kakor tudi za vse mesne izdelke, ki so natovorjeni na klavnice in določeni za izvoz, znižati za 50% običajnih postavk, ki veljajo za to blago. To nam imperativno diktirajo obziri do klavnice, ki so na tem da ustavijo svoj obrat in ki jih ne bo mogel nihče nadomestiti v slučajih, če bo iz kateregakoli razloga onemogočen izvoz žive živine. Predvina izkušnja v tem oziru nam mora biti najboljša šola. 11. 80 vagonov na ozko tirni železnici, ki so prirejeni za prevoz žive živine, prenameriti za normalnotirne proge, ker so na teh progah v tolikem številu odveč, zakaj v teh krajih je živinoreja slaba; 12. poizkusiti se s sklepanjem trgovinskih pogodb s sosednjimi državami in v nji zagurati povoljne uvozne carinske postavke za našo živino, mesne izdelke, perutnino, jajca in sir.

Spomenica se zaključuje z zahtevu, naj vlada stori v smislu navedenih motivov vse potrebne korake hkratu, ker bi z delnim zboljšanjem favorizirala eno panogo živinoreje na račun druge.

— **g Poštni dohodki v l. 1924** so znašali 377.600.000 Din in sicer pošti 217.000.000, brzojavni 61.100.000 in telefonski 99.500.000.

— **g Popust pri izvozu sladkorja.** Ministrski svet je odobril za izvoz našega sladkorja v inozemstvo 30% popust. Pravico do tega popusta imajo samo sladkorne tovarne, ki pošiljajo sladkor direktno iz tovarne z mednarodnimi tovarništvimi listi v inozemstvo. Pri izvozu sladkorja preko naših pristanišč služi kot potrdilo, da je sladkor izvožen v inozemstvo, carinska deklaracija, ki se mora predložiti oddajni postaji, v svrhu potrdila o izvozu v inozemstvo. To pooblastilo velja do 1. novembra 1925.

— **g Tržišče vina.** Pomladanska dela v vinogradih so končana in stanje je zelo ugodno. Trgovina z vinom je pa zelo slaba. Cene so ostale večinoma nespremenjene in notirajo na Hrvaškem in v Slavoniji 5—8 Din liter; v petrinjskih gorah 10—12, v pakraških in daruvarskih gorah se uvažava vino z Dalmacije in prodaja po 6—7 Din, domača vina pa notirajo 9—12, finejša stara vina 20 Din liter; tudi v požske gorice se uvažava dalmatinsko vino, ki notira 7 Din, domača pa 7—8. V Medimurju padajo cene vina in povpraševanja je malo; prodaja se po 7—8 Din, v Primorju, zlasti na Sušaku, je promet z vinom živahen. Sortirane belo vino notira 7—8. Slaba vina 5.50—6 Din na debelo, rdeča vina so za 1—1.50 Din cenejša. V Vrhu so cene vsled trajne stagnacije padle in notirajo 9.5% bela vina 5 Din, 10% 5.15—5.25 Din, 10% črna vina 3.75 Din. V Srbiji notira navadno črno vino 8—10, finejša 11—14, belo navadno 8—9, finejša 10—14. — V Avstriji imajo cene padajočo tendenco. Povprečna vina notirajo pod 15 liter, dočim plačujejo specialno vino tudi po 25. Na Madžarskem se je situacija poslabšala. Vina ne na razpolago mnogo po 8—9000 mK liter. Na Češkoslovaškem so cene neizpremenjene. V okolici Bratislave notirajo vina iz l. 1924 — 7.50—8.50 Kč, iz l. 1923 9—10 Kč, iz l. 1922 pa 5—6 Kč liter. V Trstu je povpraševanje znatno padlo. Cene močnih sicilijskih vin varirajo med 9.50—10.50 lir hl. V Franciji vinska trgovina nazaduje. Cene notirajo doma 8% vina 71—74 fr. hl. Na Španskem je promet slab. Črna in bela vina notirajo 225 pezet, mistela 3.50—3.75.

Zidariji

Več dobrih zidarjev za delo pod streho — sprejme Ljubljanska gradbena družba z o. z., Ljubljana, Rimska cesta 13. 1524

To in ono

Lederer obsojen na smrt

Včeraj se je končal senzacionalni proces proti zloglasnemu morilecu, nadporočniku Gustavu Ledereru in njegovi ženi. Nadporočnik Lederer je bil zaradi zavrtnega umora goljufije in tatvine izključen iz orožništva, degradiran, dalje izgubi vsa odlikovanja in je obsojen na smrt na vešalnih. Sodišče je utemeljevalo razsodbo s sledečim: Zavrtnega umora je Gustav Lederer spoznal krivim, ker je prekaljevalca nju iz neposredne bližine obstrelil, da bi ga usmrtil in da mu ne bi bilo treba vrniti denarja. Zločin goljufije je Gustav Lederer zagrešil s tem, da je Kodelki natvezil, da ima njegova žena nekega bogatega angleškega znanca, čigar posestvo je vredno 100 milijonov kron, se lahko kupi za 70 milijonov kron in se ta prilika lahko dobro izkoristi. Žena Ledererjeva je tudi 70 milijonov kron dvignila. Hudočestvo tatvine je Lederer zagrešil s tem, da je usmrčene mu in razsekane Kodelki odvzel dva briljantna prstana, zlato uro, zlato verižico in cigaretno dozo v vrednosti 14.2 milijonov Kron.

Lederer je obsodbo sprejel.

Po razglasitvi obsodbe je državni pravnik izjavil, da je popolnoma zadovoljen z njo, dasi ne odgovarja stališču, na katero se je postavil on. Nato se je dvignil zagovornik Ledererja, ki je izjavil, da na podlagi obtožbenca sprejete polnomočja obsodbo vzame zase in za obtožbenca na znanje. Predsednik je nato vprašal Ledererja, ki je istotako izjavil, da je z obsodbo zadovoljen. Obsodba je na podlagi spoznana za pravomočno.

Strašna selska tragedija

V črnogorskem selu Fundina pri Podgorici so živeli že več let pravoslavni in muslimani plemena Kući v popolni slogi med seboj in so celo sklepali zakone. Te dni pa se je v inace mirnem selu priredil tragičen slučaj. Nek mladi musliman se je zaljubil v pravoslavno devojko in ker devojka njegovih ponudb ni zavzela, jo je odpeljal na svoj dom. Njeni bratje pa so zahtevali, da prestopi v pravoslavlje, ali pa naj se oba izselita v Albanijo. Mladi musliman je to odklonil ter izjavil, da naj to zadevno zasljišijo devojko samo, o čemur pa bratje niso hoteli ničesar vedeti. Zato so pred dnevi prišli, da sestro zopet odpeljejo domov.

V temi pa so bratje zašli in so prišli pred hišo nekega drugega muslimana, kjer jim je na trkanje odprla neka žena. Misleč, da so prišli pred pravo hišo, so pričeli bratje slepo streljati v poslopje. Žena, ki je odprla vrata se je takoj mrtva zgrudila na tla. Streljanje je privabilo v bližino moža ustreljene, ki je, videč svojo ženo mrtvo, pričel blazno streljati na vse strani ter je pri tem usmrtil pet oseb. Oblasti so uvedle strogo preiskavo.

Zatiranje muh

Bliža se poletni čas, ki nam prinaša vsako leto nove roje nadležnih muh. Muhe so največje sovražnice človeka, ker prenašajo razne nalezljive bolezni. Zato je že davno na dnevnem redu vprašanje zatiranja muh, ali doslej v tem oziru še nismo dosegli večjih uspehov. Vzrok je ta, da še ne poznamo radikalnega sredstva proti muham. V zadnji številki nemške revije »Die Umschau« nahajamo nekaj navodil, kako se da to zlo vsaj deloma omejiti in zatreti. Da ne bo muh v hiši, je treba paziti na snago in sicer ne samo v stanovanju in kuhinji, nego v vseh shrambah, strniščih, na dvoriščih in sploh povsod, kjer so navadno čeli kupi smeti, porcij in druge nesnage. Če hočemo iztrebiti muhe, ne zadostuje zatirati jih samo v eni hiši, ker naleti v tem slučaju roj muh iz sosedne hiše, kjer se zanje nihče ne znebi. Zato je treba zatirati to golazen po vseh hišah.

Pri našem pojmovanju pomena snage se menda še dolgo ne bomo iznebili muh. Pač pa so v mnogih krajih po svetu že popolnoma iztrebili te nadležne goste. V Ameriki na pr. bi poletni zaman iskali muho. Mi pa, ki nismo še tako daleč glede snage, si moramo pomagati samo na ta način, da deloma omejimo in preprečimo vpliv muh na človeško zdravje. Pri tem je glavno, da so vse posede za jed vedno pokrite in shrambe dobro zamrežene.

Tudi slaba razsvetljava stanovanj je dobro sredstvo proti muham. Pri tem pa moramo paziti, da dnevna svetloba, ki je puščamo v stanovanje, ne prihaja skozi nasprotni ležeča okna. Taka svetloba je za muhe posebno privlačna. Za zatiranje muh imamo več pripomočkov, med katerimi so znane mušnice, razne strupene tekočine, steklene muholovke itd. Pa tudi sami si lahko napravimo ceneno sredstvo proti muham. V ta namen vzamemo 45 kg formola, 125 kg mleka, 300 gr vode in par žličic sladkorja. To zmes nalijemo na krožnik in postavimo tja, kjer se muhe najraje zbirajo. Poleg tega si lahko pomagamo tudi z različni praški in hlapci. Če pustimo v sobi izhlapiati par gramov krevozata ali žveplene kisline, se vsa muhe zastrupijo in poginejo. V tem slučaju je treba sobo potem dobro prezračiti.

POZOR!

Opozorjate se, da eden par nogavic z žigom in znakom (rdečo, modro ali zlato)

„ključ“

traja kakor štirje pari drugih. Kupite eden par in neprečitate se. — Nogavice brez žiga „ključ“ so ponarejene.

Najbolji razširjena knjiga

Londonsko svetopisemsko društvo je ena najbogatejših založb na Angleškem. To društvo razpečava že dolgo vrsto let sv. pismo v vseh jezikih. Te dni je objavilo letni obračun za 1924, iz katerega je razvidno, kako neverjetno so širi po svetu čitanje sv. pisma. Sv. pismo je najbolj razširjena knjiga. Omenjeno društvo je našlo lani 4.200.000 izvodov sv. pisma, ki so že vsi razprodani. Pri tem je zanimivo, da ne prodajajo največ izvodov sv. pisma v Evropi ali Ameriki, temveč v državi, kjer je razmeroma najmanj kristjanov, namreč na Kitajskem. Kitajci čitajo sv. pismo z največjo verno. Londonsko društvo je prodalo 4.200.000 izvodov sv. pisma v različnih kitajskih narečjih. Najslabše gre prodaja sv. pisma zadnja leta v sovjetski Rusiji. Sovjetska vlada je prepovedala prodajo sv. pisma v Rusiji. Prosvetni komisar Linačarski je hotel prikrožiti sv. pismo po svoje ter vpreči krščanske nauke v komunizem. Čni voziček. Razpisal je natečaj za sestavo komunističnega sv. pisma. Ali vsi rokopiši so bili neuporabni. Zato je Lunačarski sploh prepovedal čitanje sv. pisma v Rusiji. Ali ta prepoved ni mogla vplivati na prebivalstvo tako, da bi ne čitalo sv. pisma. Edini rezultat vladine odredbe je bil ta, da se je sv. pismo zelo podražilo. Mnogi ruski kmetje ponujajo za vsak izvod sv. pisma kravo ali konja.

Rakovski je izjavil, da čitanje sv. pisma v Rusiji ni prepovedano, pač pa je prepovedan uvoz.

V Turčiji je prodalo angleško društvo lani 100.000 izvodov sv. pisma v turškem jeziku. Društvo hoče zgraditi v Jeruzalemu svetopisemski dom za razpečevanje sv. pisma v orijentu.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
VLADIMIR KAPUS

Specijalna mehanična delavnica za popravo pisalnih, računskih in drugih strojev **LUDOVIK BARAGA**, Ljubljana, Selenburgova ulica. Telefon 930

Najboljši šivalni stroji
so edino le
JOSEF PETELINCA
znamke
Gritzner in Adler
za rodbinsko in obrtno rabo
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika
Večletna varančila - Pouk v vozeu brezplačen

Potrti neizmerne žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežuto vest, da je naš dobi, nepozabni mož, oče, ded, stric itd., gospod
Valentin Ažman
davčni nadkontrolor v p.
v torek, 19. t. m. po dolgi, mučni bolezni, v 78. letu, previden z zakrami za umirajoče, za vedno zatisnil svoje trudne oči.
Pogreb blagopokojnika bo v četrtek, 21. t. m. ob polu treh popoldne ob 12. uri na pokopališču Sv. Križa. Dragoga pokojnika priporočamo v blag spomin.
Ljubljana, dne 19. maja 1925. 1523
Brez posebnega obvestila. Žalujejo ostali.

»Abadie«
cigaretne panir zopet
stano na zalogi! — A.
Lampret, Krekov trg 10.
84/n

Želim kupiti na Koroskem v bližini Celovca večje rosostvo
z vinogradom in sečnim gozdom. Papis in ceno naj se vpošlje na naslov: Julij pl. Huebmehrschhofen-Silbernagl, Zagreb, Ilica 131 a. 1506

Pri »Solncu«
za vodo! K. Widmayer.
Perilo za gospe, gospode in otroke. Vsa oprava za novorojenčke. Venčke za neveste in birmanke. — Edina zaloga abtahov (peče). Kravate, nogavice, rokavice, oblečke za otroke itd. Tovarniška zaloga vseh vrst pletenega blaga. Vsaokovrstne jopice in jumperji en gros — en detail! 83/L

Damski in dekliški slamniki

po znižanih cenah ravnozar došli!
Oblake damske od Din 70 do Din 150. — Otroške od Din 50 do Din 70. Nakitni od Din 100 naprej, dokler tra a zaloga.
Oglejte si cene v izlozbi. 1268

MINKA HORVAT, Ljubljana, Stari trg št. 21

Najceneje
se podpletajo raznovrstne
nogavice — Pred Skofjo
jo 1/L. 60/L

Kateri mladenič
bi hotel naučiti plavati
preprosto, a čedno mladenko. — Dopisi pod
»Plavanje/1517«.

Predtiskanje
ročnih del najmodnejših
vzorcev po izvanredno
nižkih cenah. — Pred
Skofijo 1/L. 61/L

Otroški vozčki

sportni in luksuzni, po najnižji ceni in največja zaloga. Prodaja na obroke, centiki franko. — Trbuna, F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozčkov, Ljubljana, Karlovska c. 4. 66/L

Sprejme se dobro izurjen
krojaški pomočnik
Klimanek, Ljubljana,
Selenburgova ul. 6. 1518

Prodaj 3.80 m svilen
créne de chine,
črn, močan — po zelo
ugodni ceni. — Bleiweisova 18, pritličje, levo. 1520

Bukova drva
z navedbo cene in množine — ponudite Družbi Ilirija, Ljubljana, Kralja Petra trg 8. 1516

Plačilni natakar,
natakar donšalec in natakarica se sprejmejo
tako v restavraciji na
glavnem kolodvoru v Ljubljani. 1515

Knjičkovodja
(perfektni), ki je kot tak do sedaj služboval — se sprejme. — Oženjen ima prednost. — Ponudbe s prepisi spričeval — na: Franc Čuček, Ptuj. 1519

Stanovanje

v Rožni dolini, obstoječe iz štirih sob, kuhinje in pritlikin — zamenjam s stanovanjem v mestu — pod ugodnimi pogoji. — Ponudbe: »Oglasni zavod Publicitas, Ljubljana, Selenburgova 7, II. 1521

Brača Kolländer (Subotica)

preporučuju bogato skladište perja za jorgane i jasutke od najjeftinije do najfinije vrste. Najbolje poznata eksport firma, potpunu garanciju pruža. — Brza i tačna posluga. 54/L

Birmanska darila:

zlatino, srebrnino in ure po najnižjih
:—: cenah pri staroznani turški :—:
Ivan Somniz
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 16 1432

Zahvala.

Povodom velikega požara, kateri je uničil mojo žago v Bistrici pri Mariboru, so me »Jadranska zavarovalna družba« kakor tudi ostale, pri tem zavarovanju udeležene družbe, hitro in najkulantnejše odškodovale, za kar jim izrekam svoje priznanje in najlepšo zahvalo.

DRAGO KOZI

Bistrica pri Mariboru.